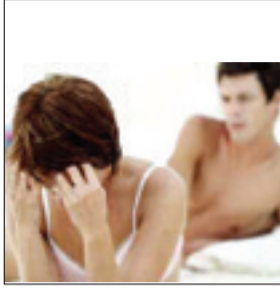

Pornografi
Şiddet ve
Kapitalizm

Dosya • sayfa 6

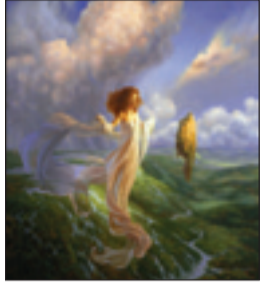
Civat Hînî
Penûsa Jinê
Nebûye

Kurdî • sayfa 10

Sözler Artık
Yürekten
Damıtılmıyor

Yaşam • sayfa 19

Özgürlüğün Umudu Kadınlar Meclise!

MARDİN'DEN TÜRKİYE'YE BİR PENCERE AÇABİLİRİZ

Türkiye'de 22 Temmuz'da yapılacak seçimlerde Mardin'den adaylığını koyan Bin Umud Adayı Sayın Emine Ayna, yaklaşan seçimlere dair gazetemizin sorularını yanıtladı.

Sayfa 4

KADINLAR ULUSAL BİRLİK ETRAFINDA KENETLENİYOR

Avrupa'da KNK Kadın Komisyonu organizatörlüğünde Avrupa Kürt Kadın Hareketinin desteğiyle Ulusal Kürt Kadın Konferansı gerçekleştiriliyor.

sayfa 9

newaya *Şin*

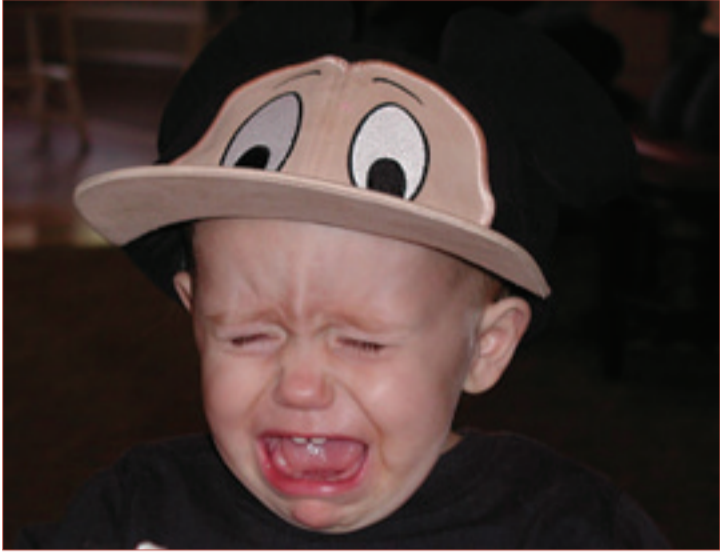
Her şeyden önce Kürt halkına onurlu yaşamının mücadelesini, bedenlerini dirhem dirhem erimeye yatırarak öğreten ve bu uğurda canlarını feda eden 14 Temmuz direnişçilerini saygı ve minnetle anıyoruz, siz okurlarımıza tüm içtenliğimizle bir kez daha "merhaba" diyebilmenin heyecanını yaşıyoruz.

Sayfa 3

- ✓ Göç Mağduru Kadın ... /Gündem sayfa 4
- ✓ Gençlik Festivalinde ... /Genç Kuşak sayfa 6
- ✓ Kadınların Bin Umudu /Perspektif sayfa 8
- ✓ De Bus Actie van de ... /Dutch sayfa 12
- ✓ Halk Dansları Festivali... /Kültür-Sanat sayfa 14
- ✓ G-8 Zirvesi Gergin Geçti /Ekoloji sayfa 16
- ✓ Gıda Zehirlenmeleri /Sağlık sayfa 17

Bebekler Ağlarken Ne Demek İstiyor?

Bebekler sıkıntı ve ihtiyaçlarına göre değişik şekillerde günde ortalama 1-4 saat arası ağlıyor.

Araştırmalara göre, ağlamanın da bir dili bulunuyor. Bebekler ihtiyaçlarına veya sıkıntılarına göre ağlayarak annelerine mesaj veriyor. "Ağlamanın Dili" adlı incelemede, bebeklerde ağlama aşırı olmadığı sürece bebeğin özellikle akciğerleri için yararları bulunuyor. Ancak ağlamanın aşırı olması halinde bebeğin kan basıncı artıyor ve kalp atışları hızlanıyor. Böylece bebeğin kanındaki oksijen azalıyor. Araştırmalar bebeklerin günde ortalama 1-4 saat ağladıklarını ortaya koyuyor. Doğuştan sorunlu olan çocuklar daha

fazla ağlıyor. Öte yandan uzmanlara göre, eğer bebek oldukça sessiz bir yapıya sahipse, bu durum onda bir rahatsızlığın olabileceğini gösteriyor. Ağlama şekillerinin belli gruplara ayrıldığına dikkat çeken uzmanlara göre bebekler acıktığında başka türlü, yorulduğunda başka türlü ağlıyor. Bebeklerin bu şifreli ağlama türlerinin bilinmesi anneliği de kolaylaştırıyor. Ağlama türleri şöyle sıralanıyor:

"Acı çektiğinde: Keskin bir feryat, nefes almadan devam eden kısa periyod bir çığlık, içe doğru çekilerek ağlama.

Acıktığında: Düşen ve

yükselen ses tonuyla kısa ağlama. Bebekler parmaklarını emer, yanaklarına vurur, annesi tarafından kucağa alınmaya kadar bu ağlamasını kesmez.

Yorulduğunda: Uykusu geldiği zaman yumuşak şekilde, tıpkı şarkı söyler gibi ritmik bir şekilde ağlar.

Sıkıldığında: Yankı yapan bir ses tonu. Bu durumda ağlamasını kucağa alınmaya kadar kesmez.

Rahatsız olduğunda: Huysuz ve aksi bir ses tonu. Bu ağlama türünde bebeğin altını ıslattığı, üşüdüğü, terlediği mesajları alınabilir."

IHA

Bebeğinizi Güneşe Çıkarın

Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ) Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı Prof. Dr. Şükrü Küçüködük, bebeklerin sağlıklı gelişimi için aldığı gıdalar kadar güneş ışığının da önemli olduğunu bildirdi.

Prof. Dr. Küçüködük, D vitamini kemik gelişimi için önemli olduğuna işaret etti. D vitamini eksikliğinde raşitizm hastalığının geliştiğini belirten Prof. Dr. Küçüködük, raşitizmi bebeklerin bingıldığının geç kapandığını, dişlerinin geç çıktığını, oturmasının ve yürümesinin geciktiğini, kemik gelişiminin ise bozulduğunu söyledi.

Yaz aylarında 2-3 aylık bebeklerin güneş ışığından yararlanılabilmeleri için rüzgarsız havalarda çıplak olarak güneşte tutulmaya başlanabileceğini bildiren Prof. Dr. Küçüködük, çocuklara güneş banyosu yaptırırken dikkat edilmesi gerekenleri ise şöyle sıraladı:

• Bebek güneşe çıkarılırken baş ve gözleri korumak için güneş başlığı giydirilmelidir.

• Yazın güneş ışınlarının dik geldiği 11:00 ile 15:00 saatleri arasında çocuklara güneş banyosu yaptırılmamalıdır.

• Güneş banyosuna ilk gün 2 dakika ile başlanmalı her gün 2-3'er dakika arttırılmak sureti ile 30 dakikayı geçmemek kaydı ile güneş banyosu yaptırılmalıdır.

E-kolay.net

Aldığı gıda kadar önemli

"Bebeğin sağlıklı gelişimi için aldığı gıda ne kadar önemli ise güneş ışığı da o kadar önemlidir" diyen Prof. Dr. Küçüködük, çocukların çok sıcak ve çok soğuk olmayan havalarda, günde en az 2 saat kadar dışarı çıkarılarak güneş ışığından yararlanılması gerektiğini söyledi.

Kadınla Erkek Arasındaki 40 Fark

Kadınla erkeği birbirinden ayıran 40'a yakın madde var. İşte vücut kokusundan kan basıncına, kas gücünden saç teline kadar kadın erkek arasındaki farklar ve nedenleri:

Ergenlik Sivilcesi: Erkeklerin sivilce sorunu daha fazladır. Bu da daha çok testosteron hormonundan kaynaklanmaktadır. Bu hormon yağ bezlerini uyarır ve derideki gözeneklerin tıkanmasına, dolayısıyla da sivilceye neden olur.

Saldırganlık: Erkekler kadınlardan daha saldırgan olup bedensel güç kullanımına daha eğilimlidirler. Bunun açıklaması da testosterona bağlanmaktadır. Buna karşılık kadınlar kelimelerle saldıran ve savaşırlar.

Kan: Erkeklerde 4.5, kadınlarda 3.6 litre kan vardır. Erkek kanı daha koyu kıvamlıdır, bir damlasında 1 milyon kan hücresi vardır.

Yaş dönümü: Kadınlar menopoza döneminde ateş basması, uykusuzluk, şişmanlama, gece terlemeleri ve vajina kuruluğu gibi belirtiler yaşarlar. Erkekler andropoz denen yaş döneminde hemen hemen hiçbir bedensel belirti yaşamazlar.

Vücut ısısı: Erkeklerin vücut

ısısı kadınlardan daha yüksektir. Su: Erkek vücudunun yüzde 60-70'i sudan ibarettir. Kadın vücudundaki su oranı ise yüzde 50-60 arasındadır.

İskelet: Erkeklerin omuzları daha geniş, kolları ve bacakları daha uzun, kemikleri daha ağır, eklemleri de daha büyüktür. Buna karşılık kadınların kalça kemikleri daha geniş, eklemleri daha esnekler.

Duyu organları: Kadınların iştme ve koklama duyuları daha güçlüdür. Buna karşılık erkekler ışığa karşı daha hassastır.

Enerji harcaması: Erkekler hareketsizken vücudun metrekaresi başına 39,5 kalori yakarlar. Kadınlar ise 37 kalori. Erkeğin günlük kalori ihtiyacı 2700 kalori, kadının 2000 kalori.

Yağ: Erkeklerde kadınlarınkinden yarısı kadar yağ dokusu vardır. Kadınlarda yağ dokusu vücudun yüzde 27'sini oluştururken, bu değer erkeklerde

yüzde 15'tir.

Ağlamak: Kadınlar erkeklerden 5 kat fazla ağlarlar. Genellikle de saat 19.00-22.00 arası.

Beyin: Erkek beyni yüzde 14 daha ağırdır. Buna karşılık kadınlarda ikiyüzlük küre arasındaki iletişim daha iyidir.

Kalp atışı: Erkeklerin kalbi daha büyüktür ve daha yavaş çarpar. Dakikada ortalama 72. Bu değer kadınlarda 80'dir.

Sıcaklık duyarlılığı: Kadınlar

kalın yağ dokuları nedeniyle soğuğa daha dayanıklıdır.

Yaşlanmak: Erkekler kadınlardan daha hızlı yaşlanırlar. 35 yaşındaki bir erkeğin damar sistemi 50 yaşındaki bir kadınınkinden eşdeğerdir.

Kaslar: Erkekler kadınlardan yüzde 50 oranında fazla kas gücüne sahiptir. Buluş çağında erkeklerde kas hücrelerinin sayısı 20 misli, kadınlarda 10 misli artar. Erkekler kadınlardan üçte bir oranında daha güçlüdürler.

Buluş: Erkekler buluş çağını 10-15, kadınlar 9-14 yaşları arasında yaşarlar.

Yaşam Süresi: Erkeklerin ortalama ömrü 71,5 yıl, kadınların 78 yıldır.

Bacaklar: Erkeklerin bacakları daha uzun ve kaslıdır. Bu yüzden kadınlardan daha hızlı koşar, daha uzağa zıplarlar.

Vücut ölçüleri: Erkek ortalama 1.75 cm boyunda ve 73,5 kg ağırlığındadır. Göğüs çevresi 98,5cm, beli 80,4cm'dir. Kadın ortalama 1.60 cm boyunda olup 61,2 kg'dır. Göğüs çevresi 90,1; kalça genişliği 96,5 cm; beli 74,3 cm'dir.

Adem elması: Gırtlaktaki adem elması adlı çıkıntı sadece erkeklerde vardır.

Akciğerler: Erkeklerin akciğer-

leri kadınlarınkinden yüzde 50 daha geniş hacme sahiptir.

Yemek: Aynı kilodaki kişilerden, erkekler kadınlardan daha çok yemek ihtiyacı duyarlar; çünkü metabolizmaları daha hızlıdır.

Solunum: Erkekler dakikada 16 kez, kadınlar ise dakikada 20-22 kez soluk alıp verir. Her iki cinsin günde soludukları miktar ise aynıdır.

Hastalıklar: Erkekler hayatları boyunca kadınlardan ortalama 40 gün daha az hastalanırlar.

Dirsek: Kadınlar erkeklerle kıyasla kollarını dirsekte 6 derece daha fazla açabilirler.

Kromozomlar: Erkek ve dişilerde toplam 46 kromozom vardır. Bunların yarısı babadan, yarısı anneden gelir. Bu 46 kromozomun içinde iki tane cinsiyet hormonu vardır ki; bu erkekte XY, kadında XX olarak bulunur.

Saçlar: Kadınların saçları daha sık ve daha dirençlidir. Saç kökleri iki milim daha derinde olduğu için erkeğinkinden daha çabuk dökülmez.

Deri: Erkeklerin toplam 1,8 metrekare, kadınların 1,6 metrekare derileri vardır. Kadının derisi daha ince ve kuru, bu yüzden de daha hassastır. Erkeklerde ter bezleri ve deri altı yağ bezleri daha fazla olduğundan derisi yağlıdır ve daha çok terler.

Haber Aktüel

newaya Jin

Bilindiği üzere Türkiye’de yaşanan sistem krizi nedeniyle, son olarak siyasal cephedeki kamplaşmalardan tutalım, toplumsal sahadaki faşizan ırkçı argümanlara değin bir duruş sergileniyor. Cumhurbaşkanlığı seçimleri konusunda yaşanan kriz, Kürt sorununun çözümsüzlüğüne dönük sergilenen statükocu yaklaşımlar, ardı arkası kesilmeyen operasyonlar Türkiye’deki sosyal-siyasal hayatı tümünden etkilemektedir. Durum her ne kadar laik-anti-laik çatışması gibi görünse de, Türk-Kürt halkının birbirinden koparılmasına kadar götürülmek istenen bir politikanın açığa çıkmış halidir. Düzenlenen mitinglerin psikolojik dalga boyutu doğru okunursa çok kısa bir sürede anti-Kürt faşizan linç girişimlerine evrildiğini görürüz.

İşte bu atmosferde Türkiye zorunlu bir erken seçime gidiyor. Kürtler de kendi cephelelerinden bu sürece ve olası gelişmelere seyirci kalmak istemediklerinden parlamentoda temsiliyetlerini sağlayabilecek ve Türkiye’nin demokratikleşmesi ve Kürt sorununun demokratik-barışçıl çözümü için seçimlere bağımsız adaylar olarak katılım sergilemeyi esas alan bir yaklaşım içerisine girdiler.

Açıklanan listelere göre, 2002 seçimlerine oranla daha fazla sayıda kadın aday listelerde yer aldı. Medya da sonuçları “kadının gücü”, “meclise kadın eli”, “kadınlar meclise” gibi başlıklarla duyurdu. Seçim listelerinde yakalanan artışa rağmen hala partilerdeki erkek egemen anlayış devam etmektedir. Seçilebilir sıralarda yer alan kadınların sayısı kesinlikle yetersizdir. Hiç bir partide ilk sıraya yazılan kadın aday sayısı ne yazık ki %10 oranına bile ulaşamadı. Bu durum cinsiyet ayrımcılığının en kemikleşmiş yüzüdür kanımızca. Seçimlerde toplumsal barış, kardeşlik, kadın adına yola çıkanlar da var. Biz onlar kazansın, barış kazansın diyoruz.

Newaya Jin’in 28. sayısında seçim gündemine dair röportaj, haber ve yorumları Türkçe ve Kürtçe gündem sayfalarından takip edebilirsiniz.

Bu ay “Kürt Kadınlarının Birliği Ulusal Yaşamın Onurlu Birliğidir” sloganı etrafında KNK Kadın Komisyonunun organize ettiği bir konferans düzenlenecek. Kürdistan’ın dört parçasındaki katılımcıların oluşturacağı bu konferansın içeriği ve hazırlık düzeyini Dünya Gündemi sayfasında işledik.

Dosya bölümünde Mart 2007 tarihinde Ankara’da düzenlenen ODTÜ Sosyoloji Günleri’nde feminist aktivist Ayşe Sargın’ın “Pornografi ve Şiddet ve Kapitalizm” başlıklı sunumunun ilk bölümünü yayınlıyoruz. Bu yazıda pornografide kadına yönelik şiddetin ne ölçüde yer aldığı, pornografinin içerdiği temsiller ve kurgularla gerçek hayatta kadına yönelik şiddeti ne yönde etkilediği, bundan hareketle yaşadığımız toplumda pornografiyi nasıl görmemiz gerektiği, ona karşı nasıl bir politik tutum belirlememiz gerektiği konuları işleniyor.

Kürt edebiyatına ‘Kirasê Teng’ adıyla yeni bir eser kazandıran Lorin Doğan’la yaptığımız röportajda eseriyle birlikte kendisini de tanıtmayı esas aldık.

Kültür sayfamızdaki ‘Azure’ başlıklı yazıda Enver Zeren, imrenilesi bir özelemlerle eskiye dair güzel yaşamışlıklarını anlatıyor. Bu yazıda yaşanan aşklar kadar ayrılıklar da o kadar çarpıcı anlatılmış ki!.. Bir o kadar da günümüzün yakıcı gerçeklikleri yüzlere bir şamar gibi indirilmiş ki!..

Hasret Bırsel de aşkı işliyor. “20. yüzyılda insanlar bencillikleri ile körleştiler” diyen yazar, günümüz aşklarını eleştirel bir üslupla sorguluyor.

Gazetemizde yaptığımız bir değişikliği farkettiler mi? Gelen yoğun talepler üzerine her ay fıkralar yayınladığımız bölüm yerine bulmaca yerleştirdik. Bu ay, güncel olan ve bir solukta okuyabileceğiniz konular seçtik. Güzel bir ay geçirebilmenizi diliyoruz.

‘Mardin’den Tüm Türkiye’ye Bir Pencere Açabiliriz’

“Siyaset yaşamın organizesi anlamına geliyorsa kadın da bunun içinde olmak zorundadır. Kendi yaşamı ve organizesi hakkında söz sahibi olmalı, iradi gücünü meclis yoluyla açığa çıkarmalıdır.

Türkiye’de 22 Temmuz’da yapılacak seçimlerde Mardin’den adaylığını koyan Bin Umud Adayı Sayın Emine Ayna, yaklaşan seçimlere dair gazetemizin sorularını yanıtladı:

• **Bu yılki seçimlerde genel partilerde ve Bin Umud Adaylarında kadına uygulanan kotayı nasıl değerlendiriyorsunuz?**

Biraz sosyalist değerlere sahip partilerde -ki eğer o partilerde kadın bakışı açısı biraz gelişmiş kadınlar bunun mücadelesini veriyorlarsa- vardır, dışında kalan partiler kota uygulamasına sıcak bakmıyorlar. Bakmalarını da beklememek gerekir. Zaten yaşamdaki duruşları eşitlikçi, özgürlükçü değildir. Karşıtlarına pozitif ayrımcılık uygulamak iktidara endekslili doğalarına aykırı olur. Kendileri dışındakilere pozitif ayrımcılığı düşünecek olurlarsa kim karşı iktidar güçlerini kullanacaklar?

Bin Umud Adaylarında ise kadına uygulanan pozitif kota, yıllardır bunun mücadelesini veren ve bedellerini ödeyen kadının hak ettiği bir şekilde olmadı. Ancak tüm eksikliklerine rağmen diğer kesimlerle kıyaslandığında özellikle seçilebilecek yerlerde kadınlara yer verildiği görülecektir. Bizce en önemli yaklaşımlardan biri kadına siyasetten duyulan güvendir. Örneğin, erkek adaylara ilişkin tartışmalarla kadın adaylara ilişkin tartışmaların konuları farklılık göstermektedir. Kadın adaylar en fazla yerelden olup olmamaları konusunda tartışılırken, erkek adayların siyasi duruşları tartışma konusu olabilmektedir. Kota uygulaması, her zeminde ve tüm koşulda erkekler ve kadınlar için eşit oluncaya kadar kadınların vazgeçmemesi gereken bir haktır.

• **Geçen seçimlere oranla gözlemlenen artıştaki payı neye bağlıyorsunuz? Sizce kadın TBMM’de layıkıyla temsilini bulabilecek mi?**

Geçen süre zarfında kadın iradi kişiliğe daha çok yaklaşmıştır. Örneğin artık kocasının ya da babasının söylediği partiye oy vermeyebilmektedir. Doğru veya yanlış artık kendi düşüncesi ve kendi kararları vardır. Özellikle son otuz yılda gelişen kadının özgürleşme mücadelesi, kadının niteliksel ve niceliksel gelişimindeki sıçrama karşısında ister sağ ister sol partilerdeki erkekler oturup düşünmek zorunda kalmışlardır. Tabii ki bu düşüncenin merkezinde kadın hakları veya toplumsal cinsiyet eşitsizliği gibi temel kavramlar yoktur. Sadece ‘kadının gelişimini nasıl oya çeviririm, nasıl bana doğru evlirtirim’ anlayışı hakimdir. En kötüsü ise kadınların da iktidara bulaşmak adı-

na buna alet olmasıdır. Bu nedenle temsiliyet olayına iki açıdan bakmak gerekiyor. Birincisi; nicel anlamda kadın cinsinin yaşamda olduğu gibi mecliste de yarı yarıya yer alması, -ki böyle bir sonuç asla olmuyor- ikincisi ise; nicel anlamda istenen sayıda olmasa bile meclise kadın bakışını, sorunlara erkeğin iktidarcı değil, kadının paylaşımcı yaklaşımını taşıması. Bu iki açıdan düşündüğümüzde TBMM’de kadının layıkıyla temsilini bulamayacağı açıktır.

• **Bin Umud Kadın Adayları açısından kadının seçilebilecek yerlerden aday gösterildiğine inanıyor musunuz? Bu yılki seçimlerde kadının temsiliyet oranı ne olur sizce?**

Oransal olarak %40 kotası yakalanamasa bile kadının seçilebileceği yerlerden aday olmasına azami özen gösterildiğini ve buna uyulduğunu söyleyebiliriz. TBMM’de kadının temsiliyet oranının bu seçimlerde %5’i geçebileceğini düşünüyorum.

• **Neden kadının TBMM’deki temsili? Hangi projelerle yola çıkıyorsunuz?**

Öncelikle kadın yaşamın her alanında belirleyici olarak yer almalı diyoruz. Siyaset de yaşamın organizesi anlamına geliyorsa kadın da bunun içinde olmak zorundadır. Kendi yaşamı ve organizesi hakkında söz sahibi olmalı, iradi gücünü meclis yoluyla açığa çıkarmalıdır. Ancak bizce aslanan; meclisin dokusunu, rengini değiştirmek, katılımcı demokrasiyi öncelikle mecliste hayata geçirebilmektir. Bu yüzden kadının mecliste temsilini önemsiyoruz. Kadının tartışmaya ve uzlaşmaya daha açık olduğunu söylüyoruz. Erkeklerin olaylara ve olgulara yaklaşımı “ille benim dediğim, sonuçları ne olursa olsun benim iktidarım şeklindedir”. Oysa kadının olay ve olgulara yaklaşımı “ben bunu nasıl çözerim” biçimindedir.

Bin Umud Adayları olarak bizlerin bağımsız adaylığı sembolik ve ilkeseldir. Böylece yapmak istediğimiz %10 barajın teşhiri ve anlamsızlığını ortaya koymaktır. Meclise girişle birlikte temel projemiz, mecliste tüm ezilenlerin ve sömürülenlerin sesi olmak, katılımcı demokrasiyi geliştirmek, cumhuriyetin içini boşaltan ve otoriter rejim haline getiren anlayışları teşhir etmek, cumhuriyeti halka rağmen değil, halk için değerlerine kavuşturarak demokratik özünü ulaştırma. Ve yine en temel projemiz, Kürt sorununun Kürtlerle birlikte demokratik ve barışçıl çözümünü mecliste tartışmaya açmaktır.

• **Bin Umud Adaylarından kadınların meclise girmesinin kadın hareketi açısından**

kazanımları olabilir mi?

Meclise girmekle kadın hareketinin düşünsel bütünlüğünü meclise taşımış olacağız. En basitinden bugüne kadar meclise girmiş tüm kadınların değerlendirmelerinde hiç bir şekilde toplumsal cinsiyet eşitsizliğini gündemleştirdiklerini görmedik. Kadın sorununu sadece aile içi şiddete uğrayan kadın olarak gören ve töreler çerçevesinde ele bir yaklaşım söz konusudur. Bunun dışında hiç bir konuda kadın yoktur. Örneğin işsizlik sorunu ele alınıyorsa kadın bu sorunun neresindedir? İşçilerin, memurların sorunları vs tartışılırken bu durumdaki kadınların erkekten farklı yaşadıkları nelerdir? Veya göç sorunu ele alındığında göçün kadın üzerindeki psikolojik, ekonomik, kültürel, özgün etkileri nelerdir? İşte tüm bu sorunların mecliste tartışmaya açılabilmesi, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin meclise taşınması anlamına gelecektir.

• **Seçim çalışmalarınız hangi aşamada? Neden adaylıkta Mardin’i tercih ettiniz?**

İlde oluşturulan komisyonlarla birlikte her aday kendi bölgesinde çalışmaya başladı. Şu anda bir yandan seçim büroalarını açmaya çalışıyoruz, diğer yandan da ev ev, birey birey dolaşarak aday tanıtma çalışması yapmaktayız. Amacımız, genelde tüm kesimlere ulaşarak kendimizi ve yapmak istediklerimizi anlatabilmektir. Mardin’e de bu çerçevede bir seçim programı çıkardık. Mardin’in en önemli özelliği, bir çok halkın ve bir çok dinin bir arada ve birbirini sindirerek yaşayabilme becerisi göstermesidir. Bir uzlaşma kentidir. Mardin’de Araplarla, Kürtlerle, Süryanilerle, Müslümanlarla, Hıristiyanlarla ilişkiye geçip onların Mardin’de gerçekleştirdikleri bu uzlaşma kültürünü bizim de mecliste hakim kılmak istediğimizi ortaya koyuyoruz. Umarız Mardin’den tüm Türkiye’ye bir pencere açabiliriz.

Sozdar Dersim

Kadına dair

Kadın Adına Siyasette Var Olmak

Türk Silahlı Kuvvetleri, Haziran ayında Türk halkına 'teröre karşı toplumsal refleks' geliştirme çağrısı yaptı. Bu çağrının özünde toplumlar arasında kutuplaşma yaratmayı, halkları birbiriyle çatıştırmayı amaçladığı açık. TSK'nin bu çağrıyla faşizmi ve şovenizmi yükseltmeyi, Kürt halkına yönelik soykırımı geliştirmek istediği ortada. Ordusuyla, hükümetiyle, parlamentosuyla ve partileriyle Türkiye'deki tüm siyasi güçlerin, barış, demokrasi ve özgürlük taleplerini şiddetle bastırmada ısrar ettikleri de aşikar.

Geçen süreç boyunca birçok Kürt ili 'özel güvenlik bölgesi' ilan edildi. Ordu, onbinlerce askerle ve yoğun teknikle Kuzey Kürdistan'da boydan boya operasyonlar geliştirdi. Demokratik parti ve kurumlara yönelik anti-demokratik uygulamalar yeniden hız kazandı. Geline aşamada tüm demokratik çevrelere, Kürt halkına ve kadınlara yönelik şiddetin daha da derinleştirildiği bir süreçte seçimlere girmekteyiz.

Yapılan çeşitli araştırmalara göre Avrupa'da kadınların parlamentodaki oranı yüzde 19. Türkiye'de ise bu oran 4.4. Bu temsil oranıyla Türkiye, 119 ülke arasında 103. sırada. Yerel yönetimlerde belediye başkanlarının sadece binde 6'sı, il genel meclis üyelerinin yüzde 1.7'si, belediye meclisi üyelerinin ise yüzde 2.5'i kadın.

Kadına yönelik ayrımcılığın kaldırılması ve kadının yasal haklarını kazanması için yapılmak istenen her yasal düzenleme büyük bir dirençle karşılaşılıyor. Ne siyasi partiler ne de seçim yasaları, şimdiye kadar eşitliği sağlamaya yönelik herhangi bir önlem almış değil.

Türkiye'de şimdiye kadar kadın adına hiçbir olumlu gelişmeye imza atmamış siyasi partilerin, her seçim döneminde dillerine kadını doladıklarını görüyoruz. Bu seçim sürecinde de birçok siyasi parti, yine kadınlardan oy almak için kadın haklarından, kadının gücünden söz etmeye başladı. Şu anda 81 ilin sadece 6'sında kadınlar liste başı. Bu iller de partilerin kazanma şansının yüksek olduğu iller. Buna rağmen, sadece kadın adayların sayısı bir başarı olarak gösterilmeye çalışılıyor. Bu nedenle kadının değerinin, kadın haklarının ve cinsler arası eşitliğin sadece seçim dönemlerinde ve sadece sayısal açıdan gündeme gelip sonra unutulması için hepimize önemli görevler düşmekte.

Kadınların siyasete daha fazla katılmaları, bir demokrasi ve toplumsal gelişme konusu olarak görülmeli. Fakat sayısal çoğunluktan ziyade, kadının siyasette özne olarak ne kadar yer alabildiği önemli. Kadınların kendi sorunlarını ve çözümlerini, engellenmeden siyasete taşıyabilmesi gerekiyor. Bence kadınlar korkmadan, erkekler gibi olmadan ve kadınlar adına siyasette var olabilmeli.

Bu seçim sürecinde Türkiye'de parlamentoya girecek kadınların mevcut siyasetin çarkında kaybolmamaları, kendi varlıklarını ve renklerini hissettirerek etkili bir katılımı sağlamaları hayati önemde. Kadının sayısal olduğu kadar, ondan daha da önemlisi niteliksel, iradesel temsiline artıracak kadın bakış açısının yaygınlaşmasını sağlamak gerekiyor.

Bin Umut Adayları içerisinde bağımsız milletvekili adayları olan DTP'li kadınların açıklamaları dikkat çekici. 'Özgürlüğün Umudu Kadınlar Meclisi' başlıklı seçim bildirgesinde DTP'li kadın adaylar, parlamentoda kadın haklarının kağıt üzerinde kalmaması, toplumsal cinsiyeti gözetilen bütçe çıkarılması, Kürt sorununun çözümü, kadın hakları, insan hakları, demokrasi, barış ve çevre konularında mücadele edeceklerini duyurdular. Vitrin olmayacağız. Güdümlü olmayacağız. Uydu olmayacağız. Açık ve demokratik olacağız. Hesap vereceğiz. Sizlerle çözümlenmeye çalışacağız. dediler.

Cinsiyete dayalı eşitsizlik nüfusun yarısı olan bütün kadınları ilgilendirir. Dolayısıyla tüm kadınları, Bin Umut Adayları içerisinde yer alan DTP'li kadınları desteklemeye çağırıyorum.

'Göç Mağduru Kadın Dışa Açılmıyor'

Gürbüz, zorunlu göçün Kürt sorunu temelli gelişen bir göç olduğunu, bu nedenle sorunların farklılıklar arzettiğini belirterek özelde kadınların yaşadığı sosyo-ekonomik, sosyo-kültürel ve psikolojik sorunlara yönelik çalışmalara öncelik verildiğini söyledi.

Yıllardır genelde göç, özelde zorunlu göçle ilgili çalışmalar yapıyor, bu konuda çözüm önerileri oluşturmayı, yanı sıra zorunlu göçte maruz kalanların sosyo-psikolojik, sosyo-ekonomik durumlarını araştırmayı amaç edinen Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği (Göç Der), yürüttüğü çalışmalarla kamuoyunu zorunlu göç konusunda duyarlı kıldı. 1999-2001 yılları arasında 18 bin aile ile yaptığı araştırmayı basın ve kamuoyuyla paylaştı ve bütün büyükelçiliklere ulaştırarak AB'de ve Avrupa kamuoyunda tartışılmasını sağladı. Bu süreçte tüm dernek yöneticileri yargılandılar. Göçte maruz kalan insanların sorunlarını paylaşan, bu konuda raporlar hazırladığı için hapis ve para cezalarına çarptırılan, türlü engellemelerle karşılaşan, buna rağmen gerçekleri yansıtmaktan taviz vermeyen (Göç Der) Başkanı ve İnsan Hakları Savunucusu Şefika Gürbüz'e göç mağduru kadınların yaşadıkları sorunları ve bu sorunları çözmek için yaptıkları projeleri sorduk.

Kadının genel anlamda maruz kaldığı şiddet, ayrımcılık gibi sorunların göç eden kadınlarınkiyle benzerlikler arzettiğini belirten Gürbüz, bunun yanı sıra zorunlu göç eden kadınların yaşadığı ağır travmanın etkilerinin daha önde geldiğini söyledi. Bu sorunu yemenin göç ettikleri yerdeki yaşamla birebir bağlantılı olarak geliştiğini vurgulayan Gürbüz şunları söyledi: "Zorunlu göçte maruz kalan kadınların sosyal yaşama katılmaları bu sorunu aşmada önemli bir etkidir, fakat kadınlar sosyal yaşama katılmada da sorun yaşamaktadırlar. Bunu aşmanın yolları kendilerini ifade edebilmeleriyle de bağlantılı olduğundan, bu gerekçeyle yaşadıkları sorunlarla bize

geliyorlar ve bu sorunları aşmak istiyorlar. Genelde göç edenlerin sosyal yaşamları, buldukları yerde kendi köylüleri ve akrabaları ile sınırlıdır. Dışa açılım da bununla bağlantılı olarak gelişmiyor. Kendilerini üretimden koparan zorunlu göç, birçok kadının evin içine hapsolmesini beraberinde getiriyor, dışarı ile ilişkisini kesmek durumunda bırakıyor. Genel anlamda ekonomik sorunlar evde şiddete ve huzursuzluğa yol açtığı için, bu durum kadını olumsuz etkiliyor. Bununla da kalmayıp, bundan sorumlu tutulması da ayrı bir sorun olarak karşımıza çıkıyor."

Ağırlıklı olarak sağlık sorunları sebebiyle de kadınların kendilerine başvurduğunu ifade eden Gürbüz, kimi kadının ekonomik sebeplerle, kimisinin ise çocuklarına burs bulabilmek için başvurduğunu, bu sorunu kurumumuzun çözmesini beklediklerini söyledi.

Kendilerine gelen sorunlar temelinde kadına dönük projeler geliştirildiğini belirten Şefika Gürbüz, amaçlarının özelde zorunlu göçün ortaya çıkardığı sorunları ele alarak bu konuda çözümler üretme temelinde çalışmak olduğunu söyledi. Gürbüz, zorunlu göçün Kürt sorunu temelli gelişen bir göç olduğunu, bu nedenle sorunların farklılıklar arzettiğini belirterek özelde kadınların yaşadığı sosyo-ekonomik, sosyo-kültürel ve psikolojik sorunlara yönelik çalışmalara öncelik verildiğini söyledi.

"Kadının yaşadığı dil bilmeme

ları temin edilerek tedavileri yapıldı" şeklinde yürüttükleri çalışmalarını değerlendiren Göç Der Başkanı Şefika Gürbüz, İstanbul'un bir çok semtinde kadınların istekleri doğrultusunda Kürtçe dilinde seminerler de verildiğini ifade etti.

Proje kapsamında okul öncesi çocuklara yönelik eğitim amaçlı destek verilerek özellikle kız çocuklarının okula gitmeleri sağlandığını kaydeden Gürbüz, bu kapsamda 40 kız çocuğunun ilköğretimi kaydolmalarının sağlandığını belirtti.

Gençlere ise Yeni Ufuklar Projesi adı altında bilgisayar kurslarının düzenlendiğini belirten Gürbüz, iki aylık devreler halinde sekiz aydır devam eden bu çalışmanın sonucunda 70 işsiz gence sertifika verildiğini söyledi.

Yürürlüğe koydukları her projede muhakkak surette %60 oranında kadına kota uygulandığını da kaydeden Gürbüz, bunun sebeplerini şöyle açıkladı: "Kadınlar zorunlu göç sonrası edindikleri mekânlarda hiçbir sosyal güvencesi olmadan konfeksiyon atölyelerinde saatlerce asgari ücretle çalışıyorlar. Genelde genç kadın nüfusunun bu işlerde çalışması onun sosyal gelişimini engelliyor, sosyal yaşama katılmasını hemen hemen ortadan kaldırıyor. Bu açıdan kadınların sosyal yaşama katılmalarını sağlamak için geliştirilecek çeşitli sosyal projelerle, asgari düzeyde de olsa bu sorunun aşılabileceğini düşünüyorum".

sorunu, kadının sosyal ve kamusal alanda kendini ifade edememesi bu alana katılımı da sorun teşkil ediyor. Küçük çaplı da olsa okuma yazma kurslarıyla kadınların bu alanlara katılmalarını ve kendilerini ifade etmelerini hedefledik. Bir diğer sorun sağlık alanı ile ilgili. Kadınların doktora gitme eğilimini yükseltme ve bu bilinci yerleştirme amaçlı bir çalışma yaptık. 600 kadınla yapılan araştırmayla aile planlaması, ana-çocuk sağlığı, menapoz vb sorunlara yönelik bir eğitim projesi gerçekleştirdik. Genelde sosyal güvencesi olmayan insanlardan bugüne kadar 2000 kadın ve çocuk muayene edildi, ilaç-

Yaptıkları projelere kadının ilgisinin yüksek olduğunu söyleyen Gürbüz, halen yürürlükte olan projelerle birlikte destek aradıkları hazır projelerinin de bulunduğunu ifade etti. Gürbüz, kentsel dönüşüm projesi ile gecekonduların yıkılıp 10 katlı toplu konutlara taşınan kadınlar yönelik bir eğitim projelerinin, yine kadınları evden çıkarmaya ve kendi ekonomik özgürlüklerini sağlamalarına yardımcı olacak Kadın Lokantası projelerinin bulunduğunu, bunun için destek arayışlarının devam ettiğini de kaydetti.

Kadınlar Ulusal Birlik Şiariyle Örgütleniyor

“Kürt kadınlarının yaşadığı sorunların çözümü, ulusal-demokratik bir ulusun oluşmasından geçiyor. Bu konuda kadının, görev ve sorumluluklarına bilinçle yaklaşması ve örgütlenmesi başarı getirecektir.”

sloganı altında gerçekleştiriyoruz” diyerek böyle bir amaç ve kararlaşmayla hazırlıkların başlatıldı-

ğını belirtti ve Kürdistan’ın her parçasından kadın örgütlerinin ve parlamenterlerin katılımıyla konferansın gerçekleştirileceğini ifade etti.

Siyasi çözüme hizmet edecek bir konferans

Egemen güçlerin yürüttüğü politikaların, Kürt sorununun çözümünü çıkmaza soktuklarını, demokratik bir çözümden yana olmadıklarını belirten Deniz, yaptığı açıklamada ‘toplumun yarısı kadındır. Kürt kadını yeni, özgür bir yaşama sahip olabilmek için bedeller ödedi, ulusal birliğin yakalanmasında büyük rol oynadı. Bugün Ortadoğu ve Kürtler için de bir özlem haline gelen topraklarımızın barışa kavuşması; kadının barışta oynayacağı rol ve bu konuda yapabileceklerine ilişkin konferansımızın bir irade ortaya çıkaracağına inanıyoruz. Bu anlamda konferansımızın özel bir gündemi, barış ve barışta kadının oynayacağı role ilişkin olacaktır. Özellikle önemli mücadele deneyimine sahip olan Türkiye’den gelecek olan Barış Anaları bu gündemde önemli roller oynayacaklardır.

Şiddet, kadın sünneti, recm, savaş ve göç sorunları değerlendirilecek

Konferans programı hakkında da açıklamalarda bulunan Tertip Komitesi Üyesi Deniz, Kürdistan’daki kadının yaşadığı her türden sosyal, siyasal sorunun da ele alınacağını belirterek konuşmasını şu sözlerle sürdürdü. “Kadının maruz kaldığı aile içi şiddet, toplum içerisinde yaşanan şiddet ve devlet şiddeti tüm Kürdistan coğrafyası açısından ele alınacaktır. Bununla beraber Ortadoğu’daki pek çok İslam ülkesinde olduğu gibi Kürdistan’da da uygulanan ve hala yasalarda mevcut durumunu koruyan recm cezası, Güney Kürdistan Kadın Örgütlerinin de bir kampanya başlatarak mücadele et-

tiği kadın sünneti, Kuzey Kürdistan’da devlet-kadın, devlet-aile ilişkisi; özellikle devlet şiddeti kapsamında işkence, tecavüz, göç ve ekonomi sorunları katılımcılar tarafından ele alınarak değerlendirilecektir”. Deniz, iki gün sürecek olan konferansta Avrupa’da yaşayan kadın sorunlarının da bir gündem olarak ele alınacağını belirtti.

Vize sorunu geciktirdi

Yapacakları konferans için bütün kadın örgütleriyle birebir ilişkiler içinde olduklarını, dört parçadan da katılımcılar hedeflediklerini, ancak vize sorunundan dolayı konferansın ertelendiğini belirten Deniz, “özellikle Irak’ta kadınların vize alabilmesi için bir erkeğin kefil olarak gösterilmesi şartı veya hiç vize verilmemesi konferansımızı geciktiren bir etken oldu” diyerek açıklama yaptı ve katılımcıların isimlerini belirledi. Federal Kürdistan Bölgesinden Hîvî Muhammed Seid, Khaim Rahim, Nigar İnatay, Federal Kürdistan Bölgesi Kadın Organizasyonundan Sewiyeya Asta, Kelsum ve Doğu Kürdistan’dan Katibe konferansa katılacak isimler arasında.

‘Konferansın sürgünde olması bizde burukluk yaratıyor’ diyerek üzüntüsünü ifade eden Deniz, böyle bir konferansı Süleymaniye, Kerkük ya da Diyarbakır’da yapma hayalini taşıdıklarını söyledi. Her şeye rağmen bu konferansa ilişkin umutlarının da olduğunu belirten Deniz, konuşmasını şu sözlerle tamamladı: “Kırlı savaşta en çok zarar gören kadın ve çocuklardır. Barış konusunda en çok kadının çaba göstereceğine inanıyoruz. Avrupa’da KNK bünyesinde ilk kez gerçekleştirilecek olan Ulusal Kürt kadın konferansının çok renkli geçeceğine inanıyoruz. Tüm katılımcılar olarak görüş birliğimize ulaşacağımıza inanıyoruz. Süleymaniye’deki kadının dili ve yüreğinin Amed kadınının yüreği ve dili olacağına, Amed kadınının acı ve sevincini Urmiye’deki kadının paylayacağına, böylelikle birlikteliği yakalacağımıza inanıyoruz.

Hanım Oruncak

Kadına dair

Vildan
Dirik

Hatasız Kul Olmaz

‘Gene mi nostalji?’ dersiniz yanılırsınız. Çünkü sizleri arabesk dünyasının ezgileriyle başbaşa bırakmak ve Orhan Gencebay’ın ünlü şarkısını hatırlatmak amacıyla değilim. Tam tersine geleceği işlemek, geleceğe şans tanımak amacındayım. Bu çerçevede konu gelecek olunca akla ilk gelen çocuklarımızı ve onları geleceğe hazırlayan ve bunu yaparken çocuklarımızın yaptığı her hatada korkunç panikleyen biz yetişkinleri yazmak istiyorum.

Bizler çocuklarımızın hata yapmalarını engellerken veya onların iyiliğine olduğunu düşünüp aslında bir çocuğun dünyasına hiç ait olmayan inanç, namus, terbiye vb. gibi kalıplara onları sığdırmaya çalışıp bizce kusursuzu ararken, onların ruhsal, fiziksel ve sosyal gelişmelerine ne denli zarar verdiğimiz göremeyiz. En acı olanı da çocuklarımızın hata yapma fırsatı tanımamakla onları koruduğumuzu düşünmemizdir. Bu arada çok ince bir ayrıntı vardır ki gözden kaçırsınız diye açıkça yazmakta fayda görüyorum. Bizler aslında tüm bunları yaparken kendimizi koruruz, toplumsal değer yargıları, “çevre ne der” anlayışlarının yarattığı endişelerle dıştan gelebilecek yargıları, kendi çocuğumuzun yaşamı özgürce tanınmasının önüne koyarız.

Çocuğumuz büyüyüp gelişirken hata yapacak ve yanlışlara düşecektir. O bu hata ve yanlışlardan çoğunlukla kendi düşünsel yetileri, zaman zaman da bizim yönlendirmelerimizle ders çıkaracak ve böylelikle yaşamı öğrenecektir. Hatalar yeni bilgi ve becerileri ortaya çıkaracak, farklı durumların farklı sonuçlar çıkarttığını gösterecektir. Çocuk belki aynı hatayı tekrarlayacaktır ve belki zarar da görecektir, ama bu ona yaşamın pembe yönleri olduğu kadar kara yönleri de olduğunu gösterecektir. Sonuç olarak hataları ve doğrularıyla kendine ait bir birey olarak yetişecektir.

Yaşamın kendisi de her zaman kendini yenileyen bir süreçtir. Yaşamda olumlu ya da olumsuz süreçler her zaman var olacaktır. Bu süreçleri yaşayan bireylerin kendi çabaları onları daha dayanıklı kılacaktır. Örneğin sallanan bir salıncağın önünden geçen bir çocuk, salıncağın kendisine çarpıp canı acıdığına bu deneyimi yaşadığı için ikinci kez daha dikkatli olacaktır. Suyu ısrarla şişeden içmek isteyen bir bebek su yüzüne birden boşalıp boğulacak gibi olduğunda çoğunlukla ya bardağını tercih edecek ya da şişeyi daha dikkatli egecektir. Sizler belki şunu diyebilirsiniz; “her seferinde merdivenden düştüğü halde gene tırmanan çocuklara ne demeli?” İşte asıl görülmesi gereken şey budur. Yani çocuğun kendi çabasıyla bir şeyi tamamlamaya çalışması. Bizler farketmesek de onlar her seferinde farklı bir yöntem geliştirirler ve tırmanışı gerçekleştirdiklerinde eski hatalarını yapmamışlardır. Buna çocuk eğitiminde “deneme-yanılma yoluyla öğrenme” denilmektedir.

Çocuklarımız her yaşta hatalar yapacaklardır, bebeklikten ergenliğe kadar ve de yaşamları boyunca... Ama bizim toplumumuzda yaşamı kendi deneyimleriyle öğrenmeye çalışan özellikle de genç insanlarımızın karşısına dikilen geri toplumsal kurallar, onların özgür bireyler olarak yetişmelerinin önündeki en büyük engellerdir. Kızlarımız aile, soy sop gibi ağır oluşumları küçük çocuklarıyla korumak durumundadırlar. İşte bizim paniklerimizin başladığı nokta burasıdır. Onlar öyle hatasız ve kusursuz olmalıydılar ki biz ve bizi temsil eden adımız zarar görmesin. Hatalarının bedeli yaşamı öğrenme değil, belki de ölümdür. Bu tehdit kadın cinsini hiç terketmez ne yazık ki!.. Gelin çocuklarımızın yaşamı öğrenme yolunda şans tanıyalım. Yani hata yapma fırsatı tanıyalım. Onlara öğreteceğimiz tek şey şu olsun: “Hata yapabilirsin ama hatanı tekrar etmemeye çalış, hatalarından ders çıkar ve onları düzeltmeye çalış.”

Hata yapma endişesiyle ruhsal bunalımlar yaşayan çocuklar değil, deyim yerindeyse günahları sevapları kendilerine ait olan, sorumlu ve özgür bireyler yetiştirmek bizlerin elinde. Evet, hatasız kul olmaz. Gelin onları hatalarıyla sevelim.

Pornografi

Şiddet

ve

Kapitalizm-I

Pornografi, şiddet içeren cinsellik kurgusuyla kadınlara haddini bildiriyor, erkeklerin güçlü hissetmelerini sağlıyor. Bir cinsin öteki üzerinde kurduğu hiyerarşi ve şiddeti erotikleştiren bir cinsellik temsilini bireysel özgürlük diye savunamayız.

Üzerinde durulması gereken iki temel soru şu: Birincisi pornografide kadına yönelik şiddet ne ölçüde yer alıyor? İkincisi pornografi içerdiği temsiller ve kurgularla gerçek hayatta kadına yönelik şiddeti ne yönde etkiliyor? Buradan hareketle bir başka konu da içinde yaşadığımız toplumda - yani erkek egemen ve kapitalist bir toplumda - pornografiyi nasıl görmemiz gerektiği, ona karşı nasıl bir politik tutum belirlememiz gerektiğidir.

İnternetin yaygınlaşmasıyla pornografiye erişim dünyada ve Türkiye’de hem kolaylaştı, hem de yaygınlaştı. Yaygınlaşmaya da devam ediyor.

Pornografi, ağırlıklı olarak heteroseksüel erkekler için üretiliyor. Öte yandan gey pornosu üretimi de hayli yaygın. Yani pornografi tüketicileri çok büyük oranlarda erkekler - heteroseksüel ve eşcinsel. Kadınlar arasında da pornografi tüketiminin olduğunu biliyoruz. Çeşitli lokal araştırmalarda yüzde 20 civarlarında olduğu söyleniyor. Başta oğlan çocukları olmak üzere, birçok çocuk seks hakkında ilk bilgiyi pornografi aracılığıyla öğreniyor. ABD’de bir çalışmaya göre, oğlan çocuklarının yüzde 90’ı, kızların yüzde 60’ı bir kez pornografi izlemişler. 14 yaşındaki oğlan çocuklarının üçte biri düzenli olarak pornografi tüketiyor.

Türkiye’de biz hep pornografiyi çocuk pornografisi üzerinden tartıştık. Aslında çocuk pornografisi, tüm varolan pornografik materyallerin sadece bir kısmını oluşturuyor. Asıl büyük pay, yetişkin pornografisi, yani içinde yetişkinlerin yer aldığı pornografi. Yani yasaklanmayan, tartışılmayan, herkesin internete girip rahatlıkla baktığı, izlediği, kolayca eriştiği pornografi. Oysa tam da bu pornografi - yetişkin pornografisi - içerdiği kadın temsilleri, resmettiği cinsellikle hem kadına yönelik şiddete yer veriyor, hem de bu şiddeti doğallaştırıyor ve meşrulaştırıyor.

Pornografiyi tanımlamak

Pornografi eski Yunanca bir kelime. “Porne” (“fahişe”) ile “graphos” (“yazmak/çizmek”) sözcüklerinin bir araya gelmesiyle oluşan bir terim. Literal anlamda “fahişeler üzerine yazmak” anlamına geliyor. Sözcüğün İngilizceye 19. yüzyılda girdiği söyleniyor.

Biz bugün pornografiyi “cinsel organların ve cinsel birleşmenin cinsel tahrik yaratma amacıyla alenen gösterildiği ya da tasvir edildiği yayınlar” karşılığı olarak kullanıyoruz. “Cinsel tahrik yaratma amacıyla” ifadesi burda kilit ifade. Yani örneğin bir anatomi ders kitabındaki görüntüler bu tanıma göre pornografik sayılmıyor.

Öte yandan bu tanım çok steril bir tanım. Yani, böyle bir tanımla pornografi sadece sıradan, doğal bir cinsel bir-

leşme tasviri gibi duruyor. Ancak burada şöyle bir problem var. 1970’lerden itibaren piyasada - önce video, kaset ve dergi olarak, 1990’lardan itibaren VCD, DVD formatında ya da internet üzerinden yaygın olarak erişilen pornografinin içeriğine baktığımızda, bu steril tanımda yer almayan birçok ortak tanımlayıcı nitelik görüyoruz. Bu ortak nitelikler kadınların ve cinselliğin temsiline ilişkin ve tam da bu nitelikler bugün seri olarak üretilen ve milyarlarca dolarlık bir endüstri haline gelmiş olan pornografiyi, kadınların ikincilleştirilmesini, kadına yönelik şiddeti ve şiddete zemin hazırlayan toplumsal cinsiyet kalıplarını yeniden üreten bir medya ürünü haline getiriyor.

Kadına yönelik şiddet ve toplumsal cinsiyet

1993 yılında kabul edilen Birleşmiş Milletler Kadınlara Yönelik Şiddetin Önlenmesi Bildirgesinde kadına yönelik şiddet şöyle tanımlanıyor: “İster kamusal, ister özel yaşamda meydana gelsin, kadınlara fiziksel, cinsel ya da psikolojik zarar veya acı veren ya da verebilecek olan herhangi bir cinsiyet-temelli şiddet eylemi veya bu tür eylemlerle tehdit etme, zorlama ya da keyfi olarak özgürlükten yoksun bırakma”.

Bildirgede kadına yönelik şiddetin türleri de sayılıyor. Bunlar arasında, aile içinde - kız çocuklarına yönelik cinsel taciz ve evlilik içi tecavüz de dahil olmak üzere - her türlü fiziksel, cinsel ve psikolojik şiddet ile işyerinde, eğitim kurumlarında ve diğer kamusal alanlarda tecavüz, cinsel taciz ile kadın ticareti ve fuhşa zorlama var.

Bildirgede dikkat çeken önemli bir nokta, kadına yönelik şiddetin cinsiyet-temelli şiddet olarak tanımlanmış olması. Cinsiyet-temelli şiddet - yani kadınların sadece kadın oldukları için yaşadıkları şiddet. Toplumsal cinsiyet rollerinin üzerinde yükseliyor ve bu rollere dayalı toplumsal düzenlemelerin devamını sağlıyor.

İçinde yaşadığımız toplumda kız ve oğlan çocukları olarak, doğumdan itibaren, aile, din, eğitim sistemi ve medya aracılığıyla, erkekliği tanımlayan niteliklerin güçlü, egemen ve aktif olmak, kadınlığın ise uysallık ve itaat ile ilgili olduğunu duyarak görerek yetişiyoruz. Şiddet, öğrenilen bir davranış. Oğlan çocukları ve yetişkin erkekler, aileden, okuldan, dinden, medyadan kadınlar üzerindeki iktidar ve denetimlerini korumak, erkekliklerini hem kadınlara, hem de diğer erkeklerle kanıtlamak için şiddete başvurabileceklerini öğreniyorlar.

Yani kadına yönelik şiddet, hem bu bahsettiğimiz toplumsal cinsiyet rollerinin bir uzantısı, hem de bu rollerin temelini oluşturduğu eşitsiz ilişkilerin devamını sağlayan, kadınların erkekler karşısında ikincil ve bağımlı konumda

kalmalarını, erkeklerin kadınlar üzerindeki iktidar ve denetimlerini korumalarını sağlayan önemli bir mekanizma.

Bugün piyasada yaygın olarak bulunan pornografinin en temel özelliği, hemen hemen her yaştan, her ırktan, her meslek grubundan kadının, pornografi tüketicisi erkeğin beğenisine sunuluyor olması. Örneğin ortalama bir pornografi sitesine baktığımızda, düzenli pornografi tüketenlerin bir süre sonra aşına olacağı standart kadın sınıflandırmaları görüyoruz. Bu sınıflandırmalar, pornografide yer alan kadınların fiziksel özellikleri, yaşları, etnik/ırksal/ulusal aidiyetleri, meslekleri, medeni durumları / sosyal konumları ve sosyal statüleri üzerinden yapılıyor.

Kadınların sosyal ve medeni özellikleri de, pornografide yer alan sınıflandırmaların kriterleri arasında. “Evli”, “eş”, “hamile”, “eski kız arkadaş”, “büyükkanne”, “anneanne”, “anne” gibi kategorilerin yanı sıra, “bakire”, “ilk defa” gibi kategoriler de mevcut. Her bir kategori belli bir cinsel tema ya da senaryoyla özdeşleştiriliyor.

Kadınlar, pornografide etnik, ırksal ve ulusal aidiyetleri üzerinden de sınıflandırılıyor. Bu alandaki kategorilerin en bilinenleri: “siyahi”, “Afrikalı”, “Asyalı”, “Latin”, “Brezilyalı”, “Japon”, ve “Rus” başlıklı kategoriler.

Her bir kategoride yer alan kadınlar belli cinsel senaryolarla özdeşleştiriliyor ve yaygın olarak bu senaryolarla temsil ediliyor. Örneğin Asyalı ve Japon kadınlar, cinsel şiddet ve bu şiddete itaat ya da zorunlu boyun eğme içeren senaryolarda kullanılıyor. Öte yandan, Afrikalı, siyahi ve Latin kadınlar cinsel yünden doyum-suz kadınlar olarak temsil ediliyor.

Bu senaryoların ne kadar oryantalist ve ırkçı olduğu dikkatlerden kaçmamıştır. Bu, bize pornografinin ağırlıklı olarak beyaz, Batılı, orta sınıf erkek göz önünde bulundurularak üretildiğini gösteriyor. Öte yandan, bu materyallerin Batı-dışı kültürlerin mensupları erkekler tarafından da yaygın olarak tüketildiğini düşündüğümüzde, bu erkeklerin, pornografi aracılığıyla aynı etnisite veya ırkı paylaştıkları kadınları Batılı erkeğin gözüyle seyrederek ötekileştirmesi tehlikesini de görebiliyoruz.

Kadınların yaşları, ruhsal ya da maddi durumları nedeniyle dezavantajlı olduğu konular da pornografide erotizm unsuru olarak kullanılıyor. “Masum kız”, “aptal kız”, “sarhoş”, “fakir kız” gibi kategorilerde, sergilenen kadınların yaşanan cinselliğe “aptal”, sarhoş ya da paraya ihtiyaç duydukları için katlandıkları izlenimi veriliyor. Yani kadınların aşağılanması ve bunun erotize edilmesi pornografide sıkça yer verilen bir unsur.

Kadınlar, pornografide meslekleri üzerinden de sınıflandırılıyor. Popüler meslek grupları arasında, ev kadını, hemşire, sekreter ve öğretmen gibi

meslekler var. Pornografide liseli kız çocuklarını içeren cinsel senaryolara da sıkça yer veriliyor.

Yetişkin pornosunda özendirilen çocuk pornosu

Geçtiğimiz günlerde çocuk pornografisi içeren materyaller bulunduruğu için yakalanan bir adamla ilgili bir haberi izlemiştik. Adam polis arabasında. Muhabir soruyor işte, “pişman mısınız, utanmıyor musunuz, çocuk pornosu indirmişsiniz, izliyorsunuz, falan...” diye. Adam şöyle cevap veriyor: “yok ya çocuk değil onlar, 13-14 yaşında”.

Bunu ‘ergenliğe girmişler’ anlamında söylüyor. Hakikaten birçok toplumda çocukluktan çıkma yasal yaşı olan 18, bu anlamda geçerli sayılmıyor. Ancak bu olay, çocuk pornosuyla yetişkin pornosu arasında yapılan ayırmadaki bir ironiyi düşündürdü bana yeniden. O da şu: Biz pornografiyi ikiye ayırıyoruz, çocuk ve yetişkin pornosu diye.

İçinde çocukların -yani 0-18 yaş arası kişilerin- yer aldığı pornografi yasaklı. Öte yandan, içinde yetişkinlerin yer aldığı pornografide, yetişkin erkeklerle kız çocuklarının cinsel ilişkisi sıkça rastlanan temalardan biri. Yetişkin pornografisinde “okul kızı”, “kolej”, “lise- li”, “liseli kız”, “küçük kız”, “ergen”, “yeniyetme”, “ponpon kız”, “öğrenci”, “bebek bakıcısı”, “lolita” gibi başlıklar altında yer verilen bir sürü cinsel senaryo var. Bunlarda yasal zorunluluk nedeniyle 18 yaş üstü kadınlar kullanılırken, bu kadınlar kız çocuğu görüntüsüne sahip olanlar arasında seçiliyor ve 18 yaş altı izlenimi veren kıyafetlerle görüntüleniyor. Bir başka deyişle, bu tip pornografik materyallerde yer alan kadınlar yasal olarak 18 yaş üstü oldukları için bu görüntüler teknik olarak çocuk pornografisi sayılmasa da, alenen çocuklarla cinsel ilişkiyi çağrıştıran ve olumsuz mesajlar içeriyor.

Bu nedenle çocuk pornografisinin yaygınlığı karşısında hayrete, dehşete düşmek yersiz, çünkü pornografi endüstrisi için ergen kızlar, 18’inde genç kadınlar, masumiyet, bekaret, tüm bunlar erotik kabul edilen ve sıkça yer verilen unsurlar.

Çocuk pornografisi tüketen erkeklerin hepsi de ergenliğe girmemiş çocuklarla seks yapmak isteyen ve halk arasında “sapık” tabir edilen adamlar değil. Pornografi sitelerinde “teen” yani “ergen” veya “barely legal” - “henüz 18’ini doldurmuş” diye çevirebiliriz bunu - olarak tanıtılan kadınların görüntülerini arayıp bulan, bu kadınları izleyerek boşalan ve onlarla yatmanın hayalini kuran ve bunu gerçek hayatta da gerçekleştirmenin yollarını arayan yığınla “normal” erkek var.

devam edecek...

Gençlik Festivalinde Buluşalım

‘On yıldır gerçekleştirdiğimiz gençlik festivalleri, Avrupa’da yaşayan Kürt gençliğinin kendi öz kültürü ve özgürlük hareketinin ortaya çıkardığı kazanımları özümsemeye ve örgütlenmeye bir köprü rolünü oynamıştır.’

“BÊ SEROK JİYAN NABE”
10. Festival
Spor û Çandê ya Ciwanan a Mazlûm Doğan

Bername
Rojda
Sîmar
Serhêdo
Çar Newa
Cevdet Bağca
Gowend
Ritim Show
Aktîvîteyên Sportîf

14.07.2007
Stadion Köln-Süd
Vorgebirgsstrasse 1-3
D-50969 Köln

Initiative für Integration und Toleranz für Jugendliche NRW

Her yıl gerçekleştiren geleneksel Mazlum Doğan Gençlik Kültür ve Spor Festivalinin Onuncusu, bu yıl 14 Temmuz’da Almanya’da gerçekleştirilecek. Festival Tertip Komitesinde yer alan Sayın Ülkem Zeremya festivale ilişkin yönelttiğimiz soruları yanıtladı.

• Mazlum Doğan Gençlik Festivalini hangi amaçlarla gerçekleştirdiniz? Geçmişe dönüp baktığınızda bu amaçlarınıza ulaştığınızı düşünüyor musunuz?

Gelenekselleşen gençlik festivalimiz, kültür ve spor aktivitelerinin yanı sıra; ülkesinden kopuk yabancı mekanlarda yaşamak zorunda kalan kültür, kimlik, dil vb. birçok sorunla karşı karşıya kalan Kürt gençliğinin bir araya gelmesi ihtiyacından doğmuştur.

Avrupa’nın birçok ülkesinde sistemler tarafından dayatılan bencil asimilasyon ve başkalaşım politikalarına karşı Kürt gençliğini böylesi ortak aktivitelerde bir araya getirmek, kendi öz kültürü ve benliğiyle buluşturmak önemli düzeyde bir örgütlülüğü açığa çıkartmıştır. Avrupa’da yaratmak is-

tediğimiz örgütlülük düzeyini bu festivallerle sağladık dersek, bu çok gerçekçi olmaz. Çünkü ulaşmak istediğimiz amacın büyüklüğü karşısında bir günlük buluşma yeterli olamaz. On yıldır gerçekleştirdiğimiz gençlik festivali, Avrupa’da yaşayan Kürt gençliğinin kendi öz kültürü ve özgürlük hareketinin ortaya çıkarttığı kazanımları özümsemeye ve örgütlenmeye bir köprü rolünü oynamıştır. Festivalimiz, her geçen yıl daha az eksikliklerle amatörlikten sıyrılıp profesyonelce organize edilen bir eylem halini almaktadır.

• Bu yılki festivali hangi sloganla gerçekleştiriyorsunuz?

Festivalimiz ‘spor ve kültür festivali’ olmanın yanı sıra, her yıl farklı bir içerik ve siyasal talep ekleninde belirlenen şiarla gerçekleştirilmektedir. Bu yılki festivalin ise çok özgün ve stratejik bir anlamı var. Takip edildiği gibi Kürt özgürlük mücadelesine ve onun önderliğine yönelik imha amaçlı direk bir yönelimin yaşandığı bir süreci yaşamaktayız. Kürt Halk Önderi Sayın Abdullah Öcalan’a yönelik korkunç zehirlenme girişimini büyük bir öfke, nefret ve teredditle öğrendik. Kürt gençliği olarak bu süreci büyük bir hassasi-

yetle, yakından takip ediyor ve pozisyonumuzu siyasal sürecin gerekliliklerine göre belirliyoruz. Kürt gençliği olarak bu yılki festivalimiz; bütün anti Kürt girişimlerine rağmen “Kürt özgürlük mücadelesinde teslimiyet değil, zafere kadar mücadelede ısrar etmenin zirveleşen eylemi, geliştirilen Kürt düşmanlığına karşı gençlik cephesinden zafere kadar direniş” mesajını taşımaktadır. Bu anlamda bu yılki festivalimizin şiarı milyonlarca Kürt halkının yıllardan beri dillerde ve yüreklerinden düşürmediği “Bê Serok Jîyan Nabe!” olacaktır.

• Hangi düzeyde bir katılım bekliyorsunuz? Festivale katılan gençlik potansiyeline dair bir değerlendirme yapabilir misiniz?

Festivale katılan gençliğin istatistikini yapmak biraz zor. Çünkü her yıl farklı kesim ve sınıfların katılımı ile karşılaşırız. Katılımcı kitlesi konusunda herhangi bir engelleme veya kısıtlama yok. Alman ve birçok halktan gençlik kesiminin de belli oranda katılımı gerçekleşiyor. Fakat ağırlıklı Kürt gençliğinin katılımı oluyor tabii. Üniversiteli, işçi-emekçi, mülteci vb. toplumumuzun her kesiminden gençlik katılımı söz konusu. Fakat bu etkinliğe katılan gençlik ‘yurtseverlik bağları güçlü, kendi tarihine, toplumuna, değerlerine bağlı önemli bir bilinç düzeyi ve bakış açısı olan’ bir potansiyeli teşkil etmektedir. Bu anlamda geçmiş yıllarda festivallerimizde verilen mesajı iyi okuyan bir kitledir.

• Festival programınız nasıl planlandı? Ne tür etkinlikler var programınızda?

Gençlik, dinamizmi ve enerjiyiyle organize edilen bir aktivite olması itibarıyla festivalimiz tek-düze, monoton ve sıkıcı değil, tam tersine her yıl zengin sportif ve kültürel aktivitelerle gençlik ruhuna, canlılığına denk içerikte gerçekleştirilmektedir. Bu yıl da yepyeni görüntüler, gösteriler ve müsabakalarla hazırlanıyoruz. Sahne programımızda ‘Cevdet Bağca, Çar Newa, Serhêdo, Rojda gibi sevilen birçok sanatçı bulunmaktadır. Sportif olarak ise ‘koşu, karate, boks, futbol, masa tenisi, bilardo vb. müsabakalar yapılacaktır. Festivale heyecanlı ve görkemli bir açılış gösterisi ile start verilecektir.

Dozgin Zozan

Gençlere dair

Öfkeliyim...

Günlük yaşam içerisinde rastladığımız gençlerin her davranış, konuşmasından bir yazı bile çıkabilir. Ama bu yazıda beni bayağı düşündüren, düşündürdüğü kadar da öfkeliyem bir konuşmadan bahsetmek istiyorum.

Beyni, yüreği her türlü yeniliğe açık olması gereken, bütün geriliklere karşı gözü karaca savaşması gereken ilk başta gençlik olmalı tabii. Ve eminim her genç, kendi kimliğini tanımlamaya çalışırken kavgaya tutuşuyordur sistem ile, ailesi ile ve içine bin bir türlü gericiliğin gizlendiği örf ve adetlerle. Hele bir de kadınsa bütün bunların yanında boğuşmalar, isyanlar, arayışlar yani kıran kırana beyin çatlatan bir dönem içinde tamamlanır kimlik bulma mücadelesi. Hangi genç çevresindeki sınırları aşmayı düşünmemiştir sizce? Ve hangi gence içinde bulunduğu ortam yetmiştir?

Ama hiç kendi sınırlarını aşma çabası içinde olmayan, yaşamın kanunlarını bile zorlayacak bir şekilde kendisinden önce gelenden daha geri düşünen, kaderine bu kadar çabuk razı olan, razı olmayı bırakın sitem bile etmeyen bir cehaletten bahsetmek istiyorum.

İstasyonda indiğimde beni karşılayan kişinin evine gidiyorum. İlk dikkatimi çeken şey de kalabalık. Bir pot kırmadan bu kalabalığın sebebini öğrenmek istiyorum. Ve bütün o kalabalığın Avrupa’nın bilmem hangi ülkesinin hangi şehrinde iki karısı ve bir sürü çocuğu ile gül gibi geçinip giden(!) bir aile olduğunu öğreniyorum. Biliyorum toplumumuz henüz istediğimiz derecede değişmedi. Ama bu tespit böyle çarpıcı bir gerçek olarak karşıma çıkmamıştı hiç. Artık diken üstünde oturur gibiyim. Yanımdaki arkadaşına ‘neden bu eve getirdiniz beni?’ diyerek sindiremediğim şeyleri dışa vuruyorum. Sonra ‘sanki o eve gitmesem durum değişecek mi’ diyerek kendimi avutup etrafımdakileri izliyorum.

Orda gencecik, güzel bir kıza rastlıyorum. Onun evin en büyük kızı olduğunu öğreniyorum sohbet sırasında ve kendimce bir ortaklık yaratmaya çalışarak ilgimi ona yöneltiyorum. Arada evin reisine de birkaç laf atıyorum. Uzun vadede toplumun gerilikleriyle baş etmenin ne kadar zor olduğunu düşünerek, belki de kolay seçiyor ve mevcut durumdan rahatsızlığımı sözlerimle her fırsatta dışa vuruyorum. Üstü kapalı sözlerim hedefine ulaşıyor. Gel gör ki tepkiyi hiç beklemediğim birinden alıyorum. Evet ortaklık kurmaya çalıştığım evin kızından geliyor tepki. ‘Kusura bakma ben babamla gurur duyuyorum’ diyor. Tüylerimi ürpertiyor bu sözler. Sanırım yanlış ortak aramışım kendime diye düşünmekten kendimi alıkoymuyorum.

18 yaşında bir genç, kız içinde yaşadığı bir hayatı neden bu kadar kolayca kabullenir, aklım almıyor. Evin her iki hanımının çaresizlikleri gözlerinden okunuyor zaten. Bizim için anlamsız gelen onca gelenek, bizlerin bir kalemde silip atmaya cesaretimizin yettiği bu gerilikler onları nasıl sarıp sarmalamış, öyle iyi görüyorum ki! Onlara, biraz olsun kendilerine, emeklerine, kadın olmalarına güvenseler hayatı yeniden yaratmanın mümkün olduğunu söylemek istiyorum. Ama onlar için aşılmaz dağlar kadar zor, bu hayatın kara perdesini yırtıp dışına çıkmak. Hayattan ne istediğini bilmeyen, bir kez olsun isyan etmeyen, kendi kuyusunu kazan bu yaşamı onaylayan, onunla gurur duyan bu zihniyeti anlamak epey zor.

Herkes halinden memnun demeyeceğim, hepsine haksızlık olacak ama kaderine boyun eğmiş o topluluk içerisinde boğulduğumu hissediyorum. O kadar karmaşık ve trajik bir durum ki! O evin çatısı altında yaşayan herkesin olanları kaderin kaçınılmazlığı olarak görmelerinden başlamalı önce. Kafam yine babasıyla gurur duyan kıza takılıyor. O sözler kendisine lafık gördüğü geleceğin de ne olacağını şimdiden belirliyor sanki.

Doğrusu hiçbir baba ile kızın arasına girmek istemem ama böyle bir baba ile gurur duymayacağım da kesin. Bu yüzden de öfkeliyim.

Önünde geleceğini bin kez yaratıp, yanlışlarından bin kez dönme imkanı ve zamanı varken, şimdiden hayatının kara perdesi ardına çekilen bu zihniyeti o gencecik beyine kim koymuşsa ona.

En önemlisi eşit ve özgür toplum iddiasıyla yola çıkan bizlerin bu evde yaşananları hiç olmazsa o genç kızın zihniyetini değiştiremevisine öfkeliyim.

Kadınların Bin Umudu

Demokrasi mücadelesinde, siyaset gerçekliğinde kadın iradesinin başat role ulaşması, 'kaç partide kadın aday var, kaç tane kadın aday var' tartışmalarına sığdıramayacak kadar geniş bir bakış açısı ve hedef istemektedir.

2 Temmuz'da Türkiye'de genel seçimler yapılacak. Kürt halkı başta olmak üzere Türkiye gerçekliği içinde farklılıklarını, taleplerini, siyasal-sosyal-kültürel tavırlarını yansıtamamışlar açısından önemli bir fırsat olarak da bu seçimleri değerlendirmek mümkündür. Kürt halkı başta olmak üzere, devlet sistemi içinde siyaset dışı-yönetim dışı tutulan ve gerçek demokrasiye özlem duyan farklı toplumsal yapıların buluşma, ses ve renklerini yansıtmaları gereken bir süreç aslında. 22 Temmuzla sınırlandırılmayacak bir durum olsa da, siyasal mücadele açısından bu seçimlerin sağlıklı ele alınması önemlidir.

Türkiye'de demokrasi mücadelesi bugün faşizm gölgesinde yapılıyor. Gizli faşizm olarak adı konulan, ama bugün kendini her alanda pervasızca gösteren Türk devlet siyaseti karşısında, sessiz çoğunluğun sesi olmaya çalışanların desteklenmesinin anlamını bilince çıkarmak gerekiyor. Bin Umut Adayları olarak kendilerini adlandıran, yine özellikle Kürt Halkının hak mücadelesini destekleme misyonuyla yola çıkan Türk,

Kürt, Laz birçok bağımsız aday için sessiz çoğunluğun ses vermesi büyük önem taşıyor. Elbette temsili demokrasinin işletildiği mevcut Türkiye siyasetinde, halklar olarak amacımız, yine istediğimiz siyaset biçimi 'direkt demokrasi-katılımcı demokrasi'dir. Kendi kendini yönetenler olma sistemini geliştirmektir. Bu, temel amaçtır. Bununla birlikte Türkiye siyasal sistemi içinde de halklar olarak tavrımızı, renklerimiz seçimlerde göstermek her şey olmasa da, siyasal mücadele açısından gözardı edilmemesi gere-

ken bir yol olmaktadır.

Genel anlamda halkımız uzun yıllardır sürdürülen bir geleneği, kendi temsilcilerini seçmenin örgütlenmesini, çalışmasını sergileyerek yıkmaktadır. Ödenen bedeller de göstermiştir ki, Türkiye siyaset sistemi, halkın en ufak bir şekilde kendini siyasete yansıtma çabasını kabullenememektedir. Buna karşı kendi seçme tavrında ısrarlı olmak, temsilcilerini belirlemek, halkımız açısından kimliksel bir duruşun ifadesi olmaktadır. Devletin beklediği, istediği temsillerin değil, halkın kendi

oylarıyla seçtiği temsillerin sistem içinde aktifleşmesi, devletin siyasetini önemli ölçüde zorlamaktadır. Zorlaması da, halkın öz iradesinin ortaya çıkması açısından bir gereklilik olarak ortaya çıkmaktadır.

22 Temmuz seçimlerinde halk iradesi ile birlikte kadının bu siyaset zeminindeki iradesinin de nasıl yansıtacağını göreceğiz. Kadının bu si-

yasal zeminde rakamsal-kafa sayısına göre değerlendirildiğini biliyoruz. Demokrasi mücadelesinde, siyaset gerçekliğinde kadın iradesinin başat role ulaşması, 'kaç partide kadın aday var, kaç tane kadın aday var' tartışmalarına sığdıramayacak kadar geniş bir bakış açısı ve hedef istemektedir elbette. Yani salt rakam üzerinden adayların ele alınmasından ziyade bu seçimlerde kadın adayların niteliksel ve niceliksel bir bütünlük içinde ele alınması sağlıklı olacaktır.

Toplum nüfusunun yarısından fazlasının kadın olduğu

belirtiliyor. Bu açıdan her alanda erkek adaylar kadar, ya da fazlası kadar kadın adayların belirlenmesi olumlu olacaktı. Bağımsız adaylar içinde her bölgede bir erkek bir kadın adayın olması iyi bir hedef olacaktı. Kadın seçmenlerin taleplerini, istemlerini vb kadın adayların temsil etmesi elbette doğal olandır. 22 Temmuz seçimleri açısından 'Bin Umut Adayları' içindeki kadın temsillerin azlığı biliniyor. Bu değerlendirilmesi gereken bir konu olmakla birlikte, 9 kadın adayın bu seçimlerde güçlü bir şekilde desteklenmesi de, kadın seçmenlerimizin görevi olmaktadır. Kadın seçmenlerin, kendi adaylarını sahiplenmesi, aynı zamanda kendi taleplerini de sahiplenmesi anlamına gelmektedir.

Avrupa'daki Kürt kadınlarının bu konuda duyarlılıkla hareket etmeleri, ülkedeki yakınlarını kendi öz temsillerini yapma gücünde olan Bin Umut Adaylarına oylarını vermelerini sağlamaları, en önemlisi de kadın adayların desteklenmesine her kadınının katkıda bulunması gerekmektedir. Kadın adayların propagandasını yürütmek, kadınlarımızın meydanlara taşınmak kadar, seçim sandığında da bunu göstermeleri için çalışmak yapılacaklar arasındadır.

Kadınlar olarak umutlarımızı saysak, bitmez. Derler ya, 'ağaçlar kalem olsa, denizler mürekkep olsa' da onları yazmaya yetmez, o hesap... Bin Umut Adayları, sayılarla ifade edilemeyecek çok umutlarımızı omuzlamışlar. Kadın seçmenlere de onlara omuz vermek düşüyor.

Gönül Kaya

özgür yaşam diyalogları

Sorulması gereken soru, neden bu kadar derin bir kölelik? Cevabı kesinlikle iktidar olgusu ile bağlantılıdır. İktidarın doğası kölelik ister. Eğer iktidar sistemi erkeğin elindeyse, sadece insan türünün bir kısmı değil, bir cinsin tümü bu iktidara göre şekillenmelidir. İktidar sahipleri devlet sınırlarını nasıl hane sınırları gibi görüp her uygulamayı bu sınırlar dahilinde bir hak olarak görürlerse, onun mikro modeli olan ailede de erkek iktidarının sahibi olarak her uygulamaya "gerekli görürse öldürme dahil" kendini hak sahibi görür. Evdeki kadın o kadar eski ve derinlikli bir mülktür ki, sınırsız bir mülkiyet duygusuyla erkek 'kadın benimdir' der. Kadın için "evlilik bağı adı altında bağlı bulunulan" erkek üzerinde en

ufak bir hak iddiasında bulunamaz. Ama erkeğin kadın ve çocuklar üzerindeki hak sahipliği sınırsızdır. Mülkiyetin en temel kaynağı yine ailede, kadın üzerindeki kölece tasarrufta aranmalıdır. Mülkiyetin kaynağında köleleştirilmiş kadın yatar. Kadın üzerine yayılmış kölelik ve mülkiyet dalga dalga tüm toplumsal düzeye yayılır. Böylelikle de toplum ve bireyin zihniyet ve davranış yapısına mülkiyetçi ve köleci her duygu ve düşünceyi yerleştirir. Toplum her tür hiyerarşik ve devletçi yapılanmalara uygun hale getirilir. Bu ise, uygarlık denen sınıflı her tür yapılanmanın rahatça ve meşruiyet kazanmış olarak sürdürülmesi demektir. Böylece kaybeden sadece kadın olmuyor. Bir avuç hiyerarşik ve devletçi güç dışında tüm toplum oluyor.

Neden Bu Kadar Derin Bir Kölelik?

Kadın için özel kriz dönemleri pek önemli değildir. Zaten sürekli bir krizi yaşamaktadır. Kadın demek krizli bir kimlik demektir. Günümüzde yaşanan kapitalist sistem kaosunda tek umut vaat eden, kadın olgusunun sınırlı da olsa aydınlatılmış olmasıdır. Feminizm yetersiz de olsa kadınlık gerçeğini son çeyrek yüzyılda oldukça görünür kılmıştır. Kaosta her olgunun gelişme şansı yüksek bir aydınlanmayla daha da arttığı için, özgürlük lehinde atılacak adımlar niteliksel sıçramalara yol açabilir. Güncel krizden kadın özgürlüğü büyük kazanarak çıkabilir.

Kadın özgürlüğü olgu tanımına uygun olarak kapsam bulmak durumundadır. Genel toplumsal özgürlük ve eşitlik kadın için de direkt özgürlük ve eşitlik olmayabilir.

Özgün çaba ve örgütlülük esastır. Yine genel demokratikleşme hareketi kadın için olanaklar açabilir. Fakat kendiliğinden demokrasi getirmeyiz. Kadının bizzat kendi demokratik amaç, örgüt ve çabasını sergilemesi gerekir. Kadına içerilmiş bulunan köleliği karşılayacak bir özgürlük tanımına öncelikle ihtiyaç vardır. Kapitalist sistemin muazzam vizyon geliştirme ve sanallığı gerçeğin yerine koyma gücü o denli gelişmiştir ki, kadını en çok alçaltan bir etkinliği (örneğin pornografi) bile özgürlükle özdeşleştirebilir.

Feministlerin çabalarında birçok önemli öğe varsa da, hatta Batı merkezli demokrasilerin ufkunu aşmaktan uzaktır. Temelinde kapitalizmin oluşturduğu yaşam biçimini değil aşma, tam kavranmasını bile sağladığı söylenemez. Durum

Lenin'in sosyalist devrim anlayışını çağırıyor. Onca büyük çabaya rağmen ve kazanılan birçok mevzi savaşına karşılık, leninizm sonuçta kapitalizme soldan en değerli katkıyı sunmaktan kurtulamamıştır. Feminizmin başına da benzer sonuçlar gelebilir. Güçlü örgütsel temelden yoksunluk, felsefesini tam geliştirememesi, kadın militanlığına ilişkin zorluklar iddiasını zayıflatmaktadır. Kadınlar cephesinin 'reel sosyalizmini' bile sağlamayabilir. Fakat soruna dikkat çekmek açısından ciddi bir adım olarak değerlendirmek en doğrusudur.

Demokratik Konfederalizm
Önderliği
Abdullah Öcalan

Partiyan di Mijara Jinê de di Refê de Man

Koalîsyona Jinan got, mûçeya serlêdanê namzetiya jinan xistiye zorê, cudayîtiya pozîtîf nehatiye kirin. Koalîsyon eşkere kir ku di rêza ewil a sêyemîn de hejmarê berendamên jin bi tevahî 93 ne ku CHP, AKP, DP, ANAP, MHP û GP daniye.

Koalîsyona Jinan, ji partiyên siyasî re karneta hîlbijartî-nê a ewil da û polîtîkaya partiyan a li beramberî jinan di refê de hişt.

Lêkolîna ku lîstên berendamên parlamentaran û pêvajoya hîlbijartina namzetan girt pêşçav, bal kişand li ser mûçeya serlêdanê ji bo berendamtiyê. Dibêje, "partiyan ne di ferqê vê de ne ku ev polîtîka dikeve dijberî hejarbûna jinan."

Koalîsyona ku ji 20 zêdetir rêxistinên mafê jinan pêk tê, dixwaze kotaya jinê têkeve zagona bingehîn.

Mûçeyên serlêdanê, berendamtiya jinan ji aliyê nerênî ve bandor kir

Koalîsyona Jinan bibîr xist ku ew beriya niha ji partiyên siyasî xwestine ku mûçeya serlêdanê ji jinan negrin, lê gelek partî bersiva vê daxwazê nedane, ser de berendam neçar mane biçin li Enqerê navendê giştî ya partiyan, lêçûnên rê û vegirtina qûnaxê jî pêveyî mûçeya serlêdanê bûye.

Li gorî encamên Koalîsyona Jinan, Partiya Azadî û Hêvgirtinê (ÖDP), Partiya EMEP, Partiya Tirkîye a Serbixwe) BTP, Partiya Karkerî (İP), Partiya Demokrasiya Lîberal (LDP) û Partiya Komünîst a Tirkîye (TKP), ji berendamên jin û zilam mûçeya serlêdanê negirtiye.

Partiya Gel a Sosyal Demokrat (SHP) hem ji jinan, hem jî ji zilam 50 YTL wergirt. ANAP, Partiya Cîvaka Demokratîk (DTP), Partiya Yekîtiya

Mezin (BBP), Partiya Tirkîyeya Ronak (ATP), ji zilam wergirtine, lê ji jinan na. Partiya Ciwan (GP) û Partiya Demokratîk cudayîtiya pozîtîf ji berendamên xwe yê jin kir, lê astengiya diravê bi temamî ji holê ranekir.

Partiya Gel a Komarê (CHP) û Partiya Edalet û Pêşketinê (AKP), ji berendamên xwe yê jin û zilam di radeya bilind de mûçeya qeyitkirinê wergirt.

Di pîvanên berendamên jin de pêşketin çênebû

Koalîsyona Jinan got; "Partiya Hilketina Gel (HYP), LDP, ÖDP, TKP, EMEP, di listeyên berendamên de pêşketinek dane xuyakirin û li dora % 30 pîvana berendamtiyê de, wê di dema pêş de refê derbas bikin" û axaftina xwe wiha domand: "Partiyên ji derveyê wan, di mijara nişandana berendamên jin de her çiqas notên cewaz girtibin jî, ji kok di refê de man."

Di daxuyanî de hate gotin, CHP, AKP, DP, ANAP, MHP û GP ku hejmarê jinê di rêzê sêyemîn de nişan danê, tenê 93 (ji % 6.65) ye.

Koalîsyon di daxuyaniya xwe de got, "Tirkîyê penc salên di pêş me de jî, ji aliyê temsîlkirina jinê di siyasê de, di nava welatên cihanê de dîsa di rêzên dawî de cihê xwe bigre", bal kişand ku ji bo çareserî divê kotaya makeqanunî û qanunî were anîn.

*Koalîsyona Jinan, ji KA-DER, Yekîtiya Jinên Tirk, Komela Jinên Komarê, Weqfa Jin û Ciwanên Hemdem, Yekîtiya Mulkiyevaniyan, Komela Lêko-

lîn û Lêgerîna Jiyana Jinê ya Cîvakî, Weqfa Hêvgirtina Jinan, KAMER, KADAV, Komela Parastina Mafê Jinan, Komela Hemşîreyên Tirk, Jinên Bi Mîhvera Malê, KAZETE, Weqfa Mafên Jinan-Çareseriyên Nû, Platforma

Siyasi Parti	Baqvuru Ücreti YTL (Kadın)	Baqvuru Ücreti YTL (Erkek)	Kadın aday oranı %	Toplam aday sayısı	Kadın aday sayısı	Erkek aday sayısı
ATP	0	1000	14	338	54	284
BTP	0	0	4,55	550	25	525
SP	1.000	1.000	5	2.940	147	2.793
İP	0	0	22,29	1126	250	876
CHP	1.000	1.000	12,35	1.952	248	1.704
HYP	1000	1000	38,33	750	232	518
ÖDP	0	0	31,4	443	140	303
GP	100	1.000	48,9	2.000	980	1.020
DP (DYP)	500	2.000	17,5	2.618	458	2.160
LDP	0	0	32,48	625	203	422
MHP	500	500	9,3	2.700	251	2.449
AKP	2.000	2.000	11,44	3.895	454	3.441
EMEP	0	0	42,5	600	255	345
TKP	0	0	28	550	154	396
BBP (sadece bağımsız adaylar ile seçime girecek)	0	1000	11,71	1153	135	1018
BTP (sadece bağımsız adaylar ile seçime girecek)	0	1000	16,34	275	45	230
ANAP (seçime girmeyecek)	0	500	32,9	2.120	697	1.423
SHP (seçime girmeyecek)	50	50	19,7	376	74	302

Siyasi parti	2007 Genel seçimleri toplam aday (sayı)	2007 Genel seçimleri kadın aday (sayı)	2007 Genel seçimleri kadın aday (%)	2002 Genel seçimleri kadın aday (%)
ATP	312	53	16,98	X
BTP	550	25	4,54	2,5
SP	550	23	4,18	1
İP	550	80	14,54	12
CHP	550	52	9,45	8
HYP	550	202	36,72	X
ÖDP	443	140	31,60	29
GP	550	0 (bağımsız)	0 (bağımsız)	
DP (DYP)	550	103	18,72	7 (DYP)
LDP	395	126	31,89	12
MHP	550	43	7,81	4
AKP	550	62	11,27	6
EMEP	156	45	28,84	X
	63 (bağımsız)	10 (bağımsız)	15,87 (bağımsız)	
TKP	550	154	28	29,45
BBP	22 (bağımsız)	0 (bağımsız)	0 (bağımsız)	8
ÖDP	67 (bağımsız)	10 (bağımsız)	14,92 (bağımsız)	X

Mafên Mirovan ya Weqfa Marmara, Uçan Süpürge, Komela Hêvgirtina Cîvakî-Çandî a Jinên Bornova, Navenda Şewirmendî û Hêvgirtina Jinên Antalya, Meclîsa Jinên Antalya a Yerel Gündem a 21, Weqfa Hêvgirtina Jinên Ege,

Navenda Çanda Jinê a Dicleyê, Navenda Pêkanîyê ya Mafên Jinê a Baroya Stenbolê, SS Kadın, Kooperatîfa Dezgeha Çand a Derdorê pêk tê.

Bianet.org

Li Hember Refleksa Linçê

Li Tirkîye krîz û aloziya sîstemê tê jiyîn. Ev krîz ne ku ji aliyê yekî ve pê li bişkokê hatiye kirin ava bûye; berevajî ji refleksa statukoparêz bixwe tê ku li beramberî pîrsgirêkên welat û pêşketinê di asta herêmî û navnetewî de tê jiyîn.

Herwiha ev projeksiyona civakî, aborî, siyasî ya li Tirkîyê û nêzîkatiya wî ya zîhnî û rêvebirî her didome û weke halekî krîzê tê jiyîn. Bendbendbûnên li eniya siyasî bigre, taa gotinên nîjadperest û faşîzan ku di qada civakî de tê nîşandan, sekna ku tê raxistin, îfadeya pevçûnê ye ku desthilatiya dewletê hedef digre.

Di herî dawî de di navbera arteş û xwermend de bi bîrnemeyan ve ku hevdu xistin tîn jiyîn, pevçûnên ji bo bi dest xistina desthilatiya dewletê ye. Ev krîz di hîlbijartinên serokomarî de rû da. Her wiha nêzîkatiyên statukoparêz li neçare-

seriya pîrsgirêka Kurd, jiyana Tirkîye a civakî û siyasî bi tevayî bandor kiriye û hîna jî dike.

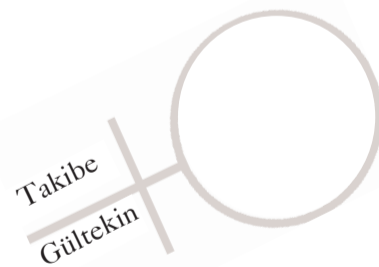
Ji ber ku dewlet ji teamûlên demokratîk ve nehatiye warê hestiyar û di serî de ji pîrsa Kurd û gelek pîrsgirêkên din ku li welatê jiyandin re nêzîkatiyekî di çerçevaya çareseriyê demokratîk de nedaye nişandan, îro di navbera komên koalîsyona Kizilelma û AKP de krîzek û benbendî bûyinekî ji zemîna siyasî derbasî zemîna civakî dibê derketiye holê. Ev yek her çiqas weke pevçûnekî dij-laîk bixuyê jî, di bingeh de polîtîkayekî ku dixwaze Kurd û Tirk hevdu cuda bike ye. Di nava pêvajoyeke nêzîk de li pey hevdu mîting ji aliyê zanînan ve tîn li darxistin û polîtîkayên hikûmetê û nêzîkatiyên îrtîcaî tîn protestokirin. Eger aliyê van mîtingan bi awayekî rast were xwendin, di demê kurt de wê bê dîtin ku ev meş wê biperise hewldanên faşîzan ên

Aştîya Cîvakî

lîngkirinê li dijî Kurdan. Di vê atmosferê de Tirkîye ji neçariyê diçê hîlbijartineke zû.

Kurd jî ji ber ku naxwazin bibin temaşevanê vê pêvajoyê, ji bo çareseriyê pîrsgirêka Kurd a aştiyane û demokratîk, dîsa ji bo demokratîkbûna Tirkîye, dixwazin weke berendamên serbixwe tevî hîlbijartinan bibin ku temsîliyeta wan di parlamentoyê de were pêkanîn. Em di vê baweriyê de ne, hîlbijartin bixwe û arîtmîtika ku di Meclîsa Bilind ya Gel a Tirkîyê de derkeve holê, wê bibe wesîleya bêhn standina krîzê. Herî kêr daxwazên bi milyonan Kurd yê demokratîk wê di zemîna siyasî de cih bigre. Di vê girêdanê de em weke Tevgera Hemwelatiya Azad (THA) jî girîngî pê didin û cidî hildigrin vê pêvajoya hîlbijarti-

nê. THA jê bawer e ku Gelê Kurd bi awayekî zanist li derdora berendamên xwe bicive, û emê jî xwedî li hêvîya gelê me derkevin. Di her qadê ku em têde, xebatên xwe yê sazîkirina civakî pêş bixin, di heman demê de têkevin pêvajoya hîlbijartinê. Em jê bawer in û dizanin ku lingekî xebatên avakirina civakê xebatên civakî be, lingê din jî xebatên siyasî ye. Her wiha THA, helwesta gelê me ya di hîlbijartinan de deyne, ev yek helwesta me ye jî. Tevgera Hemwelatiya Azad bi vê zanîne tevdiqere. Em jê bawer in Berendamên Hezar Hêvî, wê bibe dengê demokrasiya rastîn ku heya îro jiyîna vê weke xiyal maye. Emê xebatên xwe yê avakirînê bi tevahî biryarbûna xwe ve pêş dixin,

Takibe Gültrekin

em bawer in pêvajoyên hîlbijartinê jî, mercên xebatên me yê komunal a demokratîk bistewîne.

Di pêvajoya hîlbijartinê de banga Tevgera Hemwelatiya Azad wê ev be: "Li hember refleksa lingê ya civakî, aştiya civakî û yekîtiya demokratîk! Tevayî hemwelatên ku li dijî xwîne û şer in û alîgirên demokrasiyê ne, daxwaza jiyana hevbeş di dilên xwe de jiyandin, li hember bangên lîngê faşîzan û paramîlîter hêviyên xwe zindî bigrin û bi zanîna û refleksa demokratîk werin gel hevdu, xwe rêxistin bikin û tevî pêvajoya demokrasiyê a rasterast bibin".

Civat Hînî Pênûsa Jinê Nebûye

Lorîn Dogan, "Kirasê Teng" zêde kir li wêjeya Kurdan. Ew çend kul wergirtin ji dilên wêran û kêl dan çend birînên bêdeng. Em hêvîdarin afirîna berhemên Lorîn Dogan her bidomin û çîrokên me yê kêm xwedî bila xwe ji wê venekin.

Lorîn Dogan ku di sala 1975'an de, li Gundikşikro ya girêdayî Nisêbînê hatiye dinyaye, li Zanîngeha Dîcleyê beşa Biyolojiyê qedandiye. Bi navê Lorîn Stran, nivîsên wê di kovara weke Jiyana Rewşen, Tîroj, Nûdem, Azadiya Welat de derketine. Kitêba "Kirasê Teng" ku ji nav weşanxaneyê Avesta, ji rêzayê Şahmaran derketiye, kitêba wê ya yekem e. Ew li Amedê dijî. Em bi pîrsekî klasîk ve pê re dest bi hevpeyvinê dikin:

• **Çîrok bo te çi ye?**

Çîrok bo min kêliyêke jiyane ya herî dijwar e, ku ez lê dihizirim, pê diêşim, pê ditirsim, pê vediciniqim û bi pênûsa xwe wê kêliyê wêne saz dikim. Kêliyêke jiyane ye ku kêferatekê, keftelêtekê bi rihê min dixê û heta ku ez bi pênûsa xwe pê venereşim, bela xwe ji min venake. Çîrok, jibermayînen kêliyên jiyane yê herî xedar, yê herî biguneh û yê herî bêguneh in ji bo min. Çîrok awireke min ya jiyane ye ku ez pê helwesta xwe ya li hemberî jiyane, kêferata bi xwe re, bi civatê re, bi zagonan re dixwazim bi nav bikim. Awireke ku ez dixwazim hin gotin, hin bûyer û hin reng di nav civatê de bibin xwedî gotin. Dibe ku ji ber van hemû sedeman min çîrok nêzî rihê xwe dît... Ez bawerim kesên ku kêferatek di rihê wan de hebe, hin tişt ji bo wan dibin mehne. Çîrok ji bo parvekirina hin girêkên rihê min û hişê min, bû mehneyek. Bo hedinandina rihê min bû mehneyek... Çîrok an jî nivîs, têhna min dişikne... Û gelek caran tiştek bi tena serê xwe nabê sedema hilbijartinên hin tercîhên jiyane. Zaroktiya mirov, rengê axa rihê mirov, kêferate rih, bajar û mirovên ku rengê xwe didin rihê me û hişê me, jibermayînen kêliyên jiyane û gelek tiştên din mirov ber bi qonaxêke ve dibin. Ew qonaxên ku êdî em li xwe dihizirin... Ew qonaxên ku em dixwazin hebin... Ew qonaxên ku afirnerî dest pê dike... Çîrok bo min qonaxêke jiyane ye...

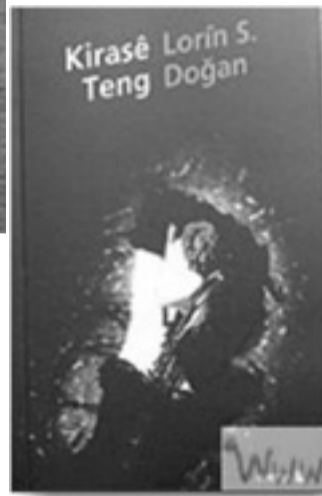
• **Lehengên çîrokên te piraniya xwe jin in û bi nêrnek femînen hatine nivîsîn. Ji bo vê nêrîn û rastiya xwe, tu heya niha rastî reaksiyonên neyînî hatiye gelo?**

Ez rastî reaksiyonên pir neyînî nehatim. Helbet hin mijarên ku ji berhe- ma min re bûne çîrok li xweşiya civatê naçin û pê aciz dibin. Ji ber ku piştî berhem derket ez bêhtir pê hesiyam ku civat hîna, hînî pênûsa jinekê nebûye... Nexwasim pênûseke ku dest da- be birînên jinê... Lê ez bawerim bi demê re, wê civat hînî pênûsa femînen jî bibe. Ji ber ez bala xwe didimê ku hino hino, gelek çîrokên beşa "kul" bala civatê dikşînin. Heke di warê hunerê de, awirên jinan yê bi zanabûn pir bibin, civat ji gelek aliyên ve wê sist bibe. Gelek zagonên civatê yê li hemberî jinê wê sist bibin... Lê li aliyên din jî di nav jiyane de gelek çîrokên diwartir tên serê jinan. Tişteki pir diwarê ku jinek, hîna di civatekê de bê ricim kirin, bê taciz kirin, bê kuştin. Bobelateke civatê ye ku jin ji ber astengî û êşên ku dijî agir berdê bedena xwe û xwe bişewitî- ne. Wexta ku ez bûyereke bi vî hawî dibihîsim, an jî dibînim rihê min pir belawela dibe û ez pê pir diêşim. Mesela di demeke nêz de, jinek ji Kurdên Êzîdî hate recm kirin. Di internetê de, di malperêkê de nîşan dida ku, hûn karin li dîmenên keçikê wexta hatiye recm kirin meyze bikin. Lê min nikarîbû li

wan wênayan meyze bikim, rihê min nikarîbû êşa wan dîmenan hilgire. Afirneriya jinê hîna li hemberî van dîmenan pir bêdenge mixabin.

• **Di kitêba te de gelek jinên cihê, ji çîrokên te re bûne mijar. Çi bû sedema ku tu piranî pîrsgirêkên jinê di nav çîrokên xwe de bîhune?**

Belê gelek mijarên cihê ku di nav jiyane de jin dijî, di beşa "kul" de cî girtine. Em nişekin ku di her warê jiyane de gelek çîrokên cihê dijî, an jî dibî- nin. Hem ji aliyê rewşa civakî, hem ji aliyê jinantî ve... Gelek caran aliyên me yî rojhilatî û rojavayî kêferatekê bi hev re dikin. Û bi vê yekê re gelek caran di kêliyên me yê jiyane de kaos pêk tên... Xirecîrek bi rihê me dike- ve... Lê heke mirov vê yekê karibe ji bo hunerê bi kar bîne, gelek çîrok li de- rekê digihîjin hevdu... Ez bawerim di niqteyêke wi- ha de, fêmdariya me ya li hemberî hin tiştan jî wê hesantir bibe. Di beşa "kul" de çîroka jineke ku li kolana radîzê û rastî tecawîzê tê jî heye, ya jineke ku zanîngeh xwendiyê û rastî hin tiştên ku ne li bendîne tê jî heye, ya keçeke ku nû dikeve cila lê ji ber hin zagonên civatê psîkolojiya ku dijî jî heye... Di dema nivîsîna çîrokên beşa "kêl" de, çîrokên beşa "kul" bela xwe ji min veneki-

rin. Ez li wan pîr negeriyam. Ev birîna civatê di rihê min de weke çîrok, xwe bi yek carê re avakirin. Ez bawerim ji ber ku ez jin im jî, min rihê wan çîro- kan bi derbekê re wergirt nav pênûsa xwe. Di dema ku min ew çîrok dinivî- sandin, min ev hevok gelek caran ji xwe re got, "Divê pênûsa min ji guneh- an re vekirîbe." Û wexta ku min bala xwe da wan gunehan di nav wan de, pi- ranî çîrokên ku civatê kirine malê jinê hebûn. Ez pê hesiyam ku di her qada ji- yanê de, an jî di her tebeqeyên civatê de jin rastî neheqiyên tî. Bûyer dibe ku neşîbin hevdu, lê hemû li derekê digi- hiştin hevdu... Û em bivên neven gunehên ku li civatê diqewimin, hinekî gunehên me hemûyane jî... Wexta ku jinek li civatekê bê kuştin, an jî bê ta- cîz kirin, êdî ew tenê ne çîroka wê jinê- ye, çîroka wê civatê hemûye. Û weke jineke nivîskar ew çîroka min ji ye... Divê pênûs hinekî bela xwe di guneh- ên civatê bide û karibe civatê aciz bi- ke... Di dema amadekirina dosyayê de, ez pê hesiyam ku, çîrokên beşa "kul", ji çîrokên beşa "kêl" weke hejmar zêdetir- in. Wî wextî min ew hevok ji xwe re got, "kulên min, bi ser kêlên min ketin." Ez bawerim ev kula civatê, her wê di nav hevokên min de xwe bide der. Û ez bawerim gelek kêferat, di ri- hê gelek jinan de digere. Lê çima em jî çîrokên xwe, ji birînên xwe, ji hestên xwe, ji daxwazên xwe dest bi meselê nekin, dest bi jiyane nekin?

• **Tu projeyên te yê nû hene gelo?**

Niha hin tişt di hişê min de, di rihê min de digerîn, lê ez bawerim bi demê re wê ew tişt zelal bibin. Piştî kitêb derket, bêhtir min bala xwe da jiyane, da civatê û da xwe. Min civat bêhtir nas kir. Min axa rihê bêhtir nas kir. Ez za- nim ku hibra pênûsê tevî rihê min bû- ye û tevî diwarîya wê jî, wê pênûs bela xwe ji min veneke, an jî ez bela xwe jê venakim. Huner an jî pênûs, bo min sêhreke ku ez dixwazim li pey wê sêh- rê herim...

Fatma Savci

'Bijartina Fîlma me Bextiyariyeke Mezin e'

"Son Oyun" (Lîska Dawî) a ku kurte filma yekem ya Mujde Arslan e û senaryo û derhêneriya filmê jî wê kir, di Mîhrîcana V. ya Kurte film aTangerê de

ku li welatê Fas'ê were lidarxistin, wê têkeve pêşbirkê. Fîlma 'Son Oyun' (Lîska Dawî) li gelek deveran de hate nîşandan û di Pêşbirka Kurtefilma Zanîngeha Marmara de Xelata Dîmen û Mansiyona herî baş, di gel Mîhrîcana Fîlmê ya-PAM ê de Xelata Hewesandinê de ji TKM ê jî Xelata Hezîkirin û Dostaniyê wergirt.

Di beşa pêşbirka navnetewî ya ku îsal di navbera 25-30 Hezîranê de wê mîhrîcana V. pêk were de, filmên sî-

nemagerên ciwan yê ku wê ji Derya Spî cih digrin. Her wekî din mîhrîcan, du derhênerên her welatî vexwanî mîhrîcanê dike. Wê Arslan jî di demên mîhrîcanê de li bajarê Tanger a welatê Fas ê amade be.

Demê me dîtî û hestên di derbarê Mîhrîcana Kurtefilmê ji Mujde Arslan pirsî, şadî û hêviyên xwe wisa anî ziman: "

Mîhrîcana li Fas ê, di şaxê kurte- filmê de yek ji mîhrîcanên herî rêzdar e. Welatên li derdora Derya Spî cih di- de. Bijartina filma ne bextiyariyeke mezin e. Dîtina film û derhênerên ci- wan yê li welatên weke Fas, Îsraîl, Filîstîn, Lûbnan, Surî, wê ji bo min tecrûbeyekî cûda be. Jiber ku em sîne- maya van deran gelek nizanin û der- fetê me yê dîtîne tune. Derfetê me yê dîtina hilberînên li Ewropa zêdetir e. Di kurtefilmên ciwanên Ewropî de mijarên depresyon û azadiya zayendî derdikevin pêş, lê di ya me de pirtir pêşberîhevbûna bi rastiyên civakî tê dîtî. Bi problematîkbûna jiyana me ve girêdayî bi awayekî bivênevê derdi-

keve holê. Bi vê aliyê xwe ve jî ez di- fikrim ku em bi derhênerên welatên tê behskirin re gelek hevşîrkî saz bi- kin.

Mujde Arslan, piştî kurtefilma xwe yekem, belgewartê (dokumanter) bi navê 'İkinci Adres' (Adresa Duyem) û 'Nora' ku bi hevalê xwe re kişand de, agahî da. Mujde Arslan wiha axivî: "Ji bo perwerdeya ziman ez demekî çûm li Londrayê. Li wir hevalê min a bi navê Yılmaz Demir re kurte belgewartêke bi navê 'İkinci Adres' kêşa. Film ewê di demekî kurt de li Roj TV têke- ve danîşanê. Wekî din piştî kurtefilma yekem me kurtefilma bi navê 'Nora' kêşa. Em niha pevbestîna filmê dikin. Film, tşkiliya ku li ser dilovanî di nav- bera jineke Ermenî a wênesaz û zila- mekî Kurd de ava bûye, hildigre dest. Film, li nava bajarê ku tê de hatiye asêkirin, di navbera rastî û xiyalê de çîrokeke mezinbûyîne ye. Piştî xelatên ku me girtin, ez bawerim niha zêdetir ditirsim.

Deniz Êvar

‘Di parastina Ducaniyê de Pêkanînên Kevneşopî Didomin’

“Dema mirov li ser encama hejmara nifûsê ya li Tirkiyeyê lêkolînê dike, ji sedî 99.5 jinan herî kêr bi metodek modern a parastina ji ducaniyê dizanîn. Lê, ligel vê yekê jî tenê ji sedî 43’ê jinan metodên nûjen pêk tînin.

Hindekara Beşa Sosyolojiyê ya Zanîngeha Egeyê Alîkarê Doç. Dr. Aylîn Nazli, bal kişand ku li Tirkiyeyê têkildarî parastina ji ducaniyê pêkanînên kevneşopî didomin. Nazli, diyar kir ku li Tirkiyeyê ji sedî 99.5’ên jinan

herî kêr bi metodek nêje ya parastina ducaniyê dizanîn lê, ligel vê yekê jî tenê ji sedî 43’ê jinan metodên nûjen pêk tînin.

Alîkarê Doç. Dr. Nazli, destnîşan kir ku pêwîste hemşîre di mijara metodên parastina ji ducaniyê de şewirmendiyeke baş bikin û divê ku jin metodên nûjen yê kontrola ducaniyê pêk bînin û wiha got: “Dema mirov li ser encama hejmara nifûsê ya li Tirkiyeyê lêkolînê dike, ji sedî 99.5 jinan herî kêr bi metodek modern a parastina ji ducaniyê dizanîn. Lê, ligel vê yekê jî tenê ji sedî 43’ê jinan metodên nûjen pêk tînin. Di

çanda Anatolyayê de ji ber ku çanda ataerkîl li ser malbatê bi bandore, berpirsiyariya parastina ji ducaniyê hertim li ji jinan re tê hiştin. Li welatên kevneşop ên wekî Tirkiyeyê, sistema baweriyê li ser jiyana wan bandorê dike. Ji ber vê yekê li van civakên wiha li hemberî nexweşî û tenduristiya pêkanînên kevneşopî zêde tene bikaranîn.”

‘Perçeyekî çandê ye’

Nazli, daxuyand ku pêkanînên tîpa kevneşopî di nava gel de wekî perçeyekî çandê tê jiyandin û wiha axivî: “Ji bo bilindkirin û parastina ten-

duristiya gel pêwîst e ku gel di derheqê ‘tîpa kevneşopî’ de bê agahdarkirin. Ji bo ku mirov karibe xizmetek tenduristiya ya ji aliyê civakê tevî ve were qebûl kirin bike, ev yek gelek girînge. Ji bo pêkanînên ku bi salan tene kirin ji holê bêne rakirin û li şûna wan rêbazek ji hêla hemû civakê ve tê qebûl kirin, kişf bike, divê di bin navê tîpa kevneşopî de xebat bê kirin. Ku ev yek bê kirin dê hem pêşiya xeteriyên ji ber vê yekê derdikevin holê bê girtin û hem jî dê fayde ji tîpa kevneşopî bê girtin.”

DIHA

Têkiliyêke Xeternak Xelekek Ji Ya Şoreşa Hember e

Mijara malbatê, têkiliya jin û mêr, pirsgrêkeke wisa ye ku di pêvajoya Rizgariya neteweyî de, ji destpêkê ve tişt derdikeve hemberî me, tişt ku bi dîmenê civakî ne, lê ji bo beralîbûna siyasîbûn û çalakîtiyê asteng, ya herî kevneperest û roleke dijber dileyîze, ya ku ramana şoreşgerî û afirîner li ser ferz dike, ya ku pêwîste nekeve bin serdestiya hestan û bikeve bin serdestiya ramana ye. Lewra ev mijareke ewqasî cidî ye.

Ev pirsgrêka civakî ku li ser gelek tişt hatine gotin, gelek tişt li ser hatine kirin, belkî li binçîşiya we bicih bûyî, ev pirsgrêka ku belkî jî ji helwestan re bûye diyarker, rê li ber jirêderketinan vedike, heta ji aliyê gelek hizirmandan ve weke mijarake bingeh a felsefe û sinc (exlaq) tê xebitandin, ji her alî ve pêwîste were bihêzkirin, ji her alî ve bikeve rewşeke wisa ku hêjayî jiyandinê be. Bi rewşa berbiçav a ligel me, tenê ne xelekeke bingeh a koletiya me ye, di heman demê de di hewldanên me yê partîbûnê de û çalakîyên me yê şerde jî, rê li ber rewşeke astengkirinê vedike.

Pêwîste mijar teqez di na-

va rastiya dîrokî û civakî de, bi giştî li ber çavan bête girtin. Ya herî girîngtir jî ev e ku di berbiçaviya Kurdistan de, bi girîngî li ser mijarê bête rawestand. Ev hebûna ku neçareserîya xeter a vê mijarê kûrtir dike û rê li ber damezrakerê bi qeyran vedike, heger neşter lê neyê dayîn û operasyonek lê neyê kirin û em di bin bandor û çewsîna kevneşopiyan de bi hestên demê nêzik bibin, wê rola şoreşa hember a herî mezin bileyîze.

Tê zanîn ku di vê rewşê de, beryî eniya şerê germ em ê di vê eniyê de şer winda bikin; bi giştî rewşên bi vî rengî tînin jiyandin. Ev mijar ne bi vederkirina derwêşî û keşetî ber bi çareseriyekê ve tê birin, ne jî bi beralîkirina hest û kevneşopiyan.

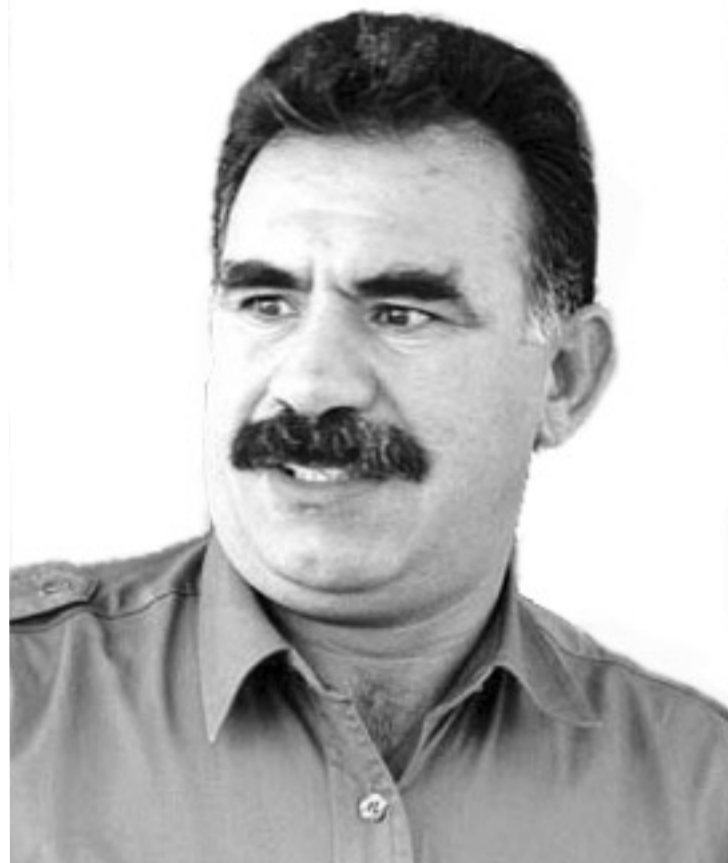
Bi giştî bi awayek kor, bi hestên ne perwerdekirî û şnor nenas, bi rewşeke çawa derkeve pêşberî te tu qebûl bikî û bi nêzikaiyên çû qediya, pirsgrêk çareser nabe.

Ev pirsgrêka ku bandorê li hemû qadên jiyana civakî dike û bandorê jê digire, heman bandorê li jiyana siyasî jî dike, di şerê têkoşîna azadiya çînî û civakî ku em didin meşandin de, pirsgrêkek ku xwe ferz

dike, em tenê bi wateya wê ya siyasî û civakî nebînin, em wê heta bi aliyê wê yê hunerî daxinîn û weke hêmaneke jiyana xweşik ku ji mijareke bi xirabî tê xebitandin derînin, mirov vê mîna pirsgrêjka jiyane bibîne, li qasî aliyê wê yê olî û felsefî, aliyên wê yê siyasî, hunerî û sincî jî li ber çav bigire, heger were xwestin ku weke şeweyeke jiyane bête çareser kirin û birêkûpêkirin, pêwîste nêzikaiyêke bi vî rengî were nîşandan.

Di cîhana me ya îroyîn de, di mercên neteweyî û civakî yê gelek pêşketî de, em dibînin ku çareserî di astên bilind de ne. Dîsa weke sazî, di asta têkiliyên rojane de, nêzikaiyên cihêreng ên ji jiyana me gelek cudatir hene. Di koma me ya şoreşger de jî, em dibînin ku gelek çareseriyên rast an jî çewt tînin jiyandin.

Digel jinên ku em weke aliyê tîna perçiqandin dinirxînin, her çiqas ku ji aliyê madî, manewî û fizîkî ve hinekî pêşketibin jî, em nikarin bibêjin ku gihîştîye çareseriyekê. Ev pirsgrêk îro li her welatî, weke pirsgrêkeke girîng hebûna xwe bi awayek hîkarîker didomîne, dibe zemîna nîqaş, rêxistinbûn û çalakiya bizaveke civakî.

Ji ber ku weke partî û tevgerêke şoreşger em nêzikaiyêke neteweyî û civakî li pirsgrêkê dikin, ev pirsgrêk e ku em nêzikaiyêke bi hêman jî nîşan bidin, em çareseriyên takekesî ku em bi lîberalî binav dikin û li derî rastiya civaka me û nêzikaiyên kevneperest ku li çareserî û encamên wan nayê hizirîn jî qebûl nakin. Dema em van qebûl bikin, partiya me dê ji mezinaya xwe bikeve, berevajî bibe. Heger li ser neyê rawestand

ji ber ku nayê dîtin, di nava demê de dê nuhandinên girîng çêbibin, jiyana nava partiya dê birize, bêhêman û bêsil bibe, di encamê de dê bibe ber bi rev û xiyane ve, em van tevan dizanin û dibînin.

Rêberê Koma Civakên Kurdistanê
Abdullah ÖCALAN

Wergera ji Tirkî:
Jîr DİLOVAN

Nationale Koerdische Vrouwen Congres

De oplossing voor de problemen van de koerdische vrouwen is het ontstaan van een nationale democratische staat. Hierbij zal het bewustmaken van de vrouw van haar plicht en verantwoordelijkheden succes leveren.

Een aantal maanden geleden zijn er in Koerdistan. In de steden Diyarbakir, Suleymaniye vrouwen congressen gehouden. Na de congressen in Koerdistan wordt er een congres van de nationale Koerdische vrouwen die gesteund wordt door de Europese Koerdische vrouwen bewegingen in Europa gehouden door de KNK in Duitsland. Het congres zal gehouden worden op 30 juni tot 1 juli jl. Namens het voorbereidingscomité stond ons te woord mev. Feride Deniz. Zij beantwoorde de vragen van ons verslaggeefster over het doel, de voorbereidingsfase en welke onderwerpen er in het congres behandeld zullen worden.

De samenhang van de Koerdische vrouwen is de samenhang van een eervol leven

Lid van het voorbereidingscomité Feride Deniz zei als volgt; op de gronden van het Midden-Oosten en Koerdistan is het begrip nationale staat in een eindeloos dilemma, het aandringen van Nationalisme, indien nodig de druk van de tegenstrijd van de geloofbelijdenis brengt het leven tot een onmogelijke toestand. Om op de geografie van het midden-oosten veel tegen druk te ontwikkelen op het sociale, politieke en economische gebied moet er een sterke houding neer gezet worden, door een eigen wil te hebben en door

te laten zien dat het de kracht heeft om de leefwijze te veranderen. In alle vier de stukken van Koerdistan moeten de Koerdische vrouwen een samenhang verzekeren, dit is een belangrijk punt, benadrukte ze en ging verder met de volgende woorden; De weg naar een oplossing voor de problemen van de Koerdische vrouwen is het ontstaan van een Nationaal democratische Staat. Op dit gebied zal de vrouw bewust moeten worden van haar rol, plicht en verantwoordelijkheden. Dit zal veel succes leveren. Om ons te houden aan het doel roepen we de leden op bijeen te komen met de volgende slagzin van ons congres." De Nationale samenhang van de Koerdische vrouwen, is de samenhang van een nationaal en een eervol leven.

Ons congres zal zich ontlede aan het oplossen van de Koerdische kwestie op een democratische wijze

Bij het ontlede van de Koerdische kwestie is de politiek wat de heersende machten neerzetten meer het probleem dieper te gronde brengen. Zij zijn niet voorstanders van een democratische oplossing", benadrukte mevrouw Deniz tijdens haar verklaring."De helft van de bevolking bestaat uit vrouwen. Koerdische vrouwen hebben om een nieuwe, vrij leven te bezitten veel pijn geleden. Deze geleden pijn heeft een grote rol gespeeld in het krijgen van een nationale samenhang. Wat vandaag nog steeds een belangrijk onderwerp is

voor de Koerdische bevolking is dat er vrede komt op de Koerdische grondgebieden. De rol die de vrouw zal spelen in de weg naar vrede en wat een vrouw kan doen zal er tijdens ons congres een doel opgesteld worden. Hierdoor zal een van de thema's die tijdens het congres terzake zal komen is vrouw en vrede en wat is de rol van de vrouwen in een vredesproces.

Geweld, vrouwenbesnijdenis, regiem, oorlog, emigreren en de problemen die het met zich meebrengt zullen er behandeld worden

Over het programma van de nationale Koerdische vrouwen congres, legde ze ons het volgende uit. Feride Deniz zei het volgende;" elk soort geweld waar de vrouw mee te maken krijgt, huiselijk geweld, het geweld binnen de bevolking en het staatsgeweld zal behandeld worden met betrekking van de gehele geografie van Koerdistan. Hierbij zal ook het regiem straf wat door de wetgeving toegelaten wordt en veel in islamitische landen, maar ook in oost-Koerdistan beoefend wordt behandeld en besproken worden. De campagne wat in Zuid-Koerdistan gevoerd wordt door de vrouwenbewegingen over vrouwenbesnijdenis, in zuid Koerdistan de regering en de vrouw, De relatie tussen de regering en het gezin, inzonderheid wordt onder het staatsgeweld het martelen, verkrachting, emigratie en de omliggende problemen, economische problemen zullen door de gastsprekers

behandeld en besproken worden. Tijdens het congres zal er ook aandacht besteedt worden aan de problemen van de vrouwen in Europa.

De belemmering dat een man moet getuigen om voor een vrouw een visum te verkrijgen.

Over de laatste voorbereidingen en de deelnemers die deelnemen aan het congres zei ze het volgende; Ons doel is dat er van elk deel van Koerdistan vrouwen zullen deelnemen. We hebben met alle vrouwen organisaties een relatie ontwikkeld, we hebben veel uitgenodigd en het is positief beantwoord. Het grootste probleem wat wij zijn tegen gekomen zijn de belemmeringen rondom het verkrijgen van een visum. Vooral wat de laatste tijd ook veel in het media wordt behandeld. Is het feit dat in Irak mannen moeten getuigen voor het verkrijgen van een visum voor een vrouw of de belemmeringen als dat een vrouw helemaal geen visum kunnen verkrijgen. Zelfs het laten komen van parlementairs kan problemen geven. Grotendeels is de deelname van vele uitgenodigden al zeker en zullen zij deelnemen aan het congres. Voor de deelnemers uit andere delen van Koerdistan zijn er al oplossingen gevonden. In het geval dat zij niet kunnen deelnemen door bureaucratische redenen zal er een waarnemend lid van de organisatie aanwezig zijn namens hen.

Het feit dat de congres in het ballingschap gehouden wordt scheidt bij ons wrangheid

Het feit dat we het in Europa moeten houden scheidt bij ons wrangheid. Wij zouden het liefst de congres in Diyarbakir, Kerkuk of in Suleymaniye willen houden. Een van ons doelen is om een congres in Suleymaniye te verwelkomen. Aan het einde van de congres zal er een musicale viering en afsluiting gehouden worden, ook zal er tijdens de gehele congres een schilderijen expositie gehouden worden.

Vertaald door: Zeynep Yüce

De Bus Actie van de Koerdische Vrouwen

Een van de belangrijkste vooruitgangen wat in de geschiedenis van ons strijd naar voren komt is het ontstaan van een eierzucht naar vrijheid en het boycot gewoonte. De laatste tijd voert de Koerdische volk, in alle landen en steden waar ze wonen acties tegen de steeds verdiepende concepten wat gebruikt wordt tegen de leider van het Koerdische volk Abdullah Ocalan. Het Koerdische vrouw spant zich in voor de vrijheid van de Koerdische leider en voor een blijvende vrede in Koerdistan. Hierdoor neemt de vrouw deel aan verschillende acties om dit te verwoorden en gaat er mee op weg. Met deze functie organiseert het CENI-Koerdische vrouwen bureau een busactie.

Vanaf de begin van de tour tot het einde van de tour. Was er veel aandacht en belangstelling voor de foto van de Koerdische leider, wat op de bus was getekend. Op de avond van 1 juni jl. Kwamen de koerdische vrouwen en de vredesmoeders bijeen in Duitsland in de stad Koln om deel te nemen aan de busactie. De eerste halte van de bustour was Rostock, op dezelfde dagen werd er geprotesteerd in Rostock door burgerbewegingen en organisaties tegen de G8 top. De deelnemers van de busactie hebben deelgenomen

aan de actie en trokken de aandacht van de protestanten door de flyers en de informatiekraam die ze hadden geopend. Daarna zijn ze verder gegaan met de tour en gingen op weg naar hun tweede standplaats Berlijn. Aangekomen in Berlijn hielden de actievoerders een forum waarbij ze de bevolking informeerden over de situatie van de heer Abdullah Ocalan. Hierbij hebben ze de systeem van het Imrale eiland waar de leider in gevangenschap verblijft uitgelegd. Wat veel de aandacht trok was de culturele kleding van de vrouwen. Met de kleurrijke rood, geel en groene kledingstukken hebben de vrouwen de sfeer van de reis bevrolijkt met liedjes en er waren soms ook sentimentele momenten aanwezig. De meeste vrouwen waren in periodes van oorlog gedwongen om hun land te verlaten of een kind, gezinslid was gesneuveld tijdens de oorlog. Tijdens de busreis deelden ze met elkaar de ervaringen en gebeurtenissen die ze zich nog als gister herinneren.

Een moeder die vanuit Dortmund deel had genomen aan de actie nam de microfoon in de hand en zong een symbolisch culturele Koerdisch droevig liedje die de gevoelens van de mens verwoord. Dit zal wel geëgind zijn door de Koerdische bevolking om na zo-

veel verdrietige en emotionele gevoelens uitingen. De kracht te laten zien dat ze toch nog kunnen lachen en genieten. Ze zeggen dat pijn de mens sterk maakt, onze vrouwen en moeders baseeren hun strijd gewoontes op deze waarheid. Nadat ze in Brussel met veel belangstelling waren ontvangen gingen ze verder met hun tour richting Parijs. Onderweg tijdens het pauzeren bij een benzinepomp. Werden ze bezocht door een groep Koerdische bouwvakkers. Nadat de bouwvakkers de bus in de omgeving hadden gezien. Hebben ze de bus gevolgd en zijn zo bij de benzinepomp gekomen. Nadat de bouwvakkers hadden gezien dat alle deelnemers van de busactie uit vrouwen bestond. Waren ze nog meer verbaasd en voerden een gesprek met de vrouwen. Nadat de vrouwen het doel en reden van de actie hadden overgebracht. Werd nog dieper ingegaan op het onderwerp en hadden ze het over de gebeurtenissen en situaties in Koerdistan. Er werd vooral gesproken over de aanvallen van het Turkse leger waar de Koerdische bevolking onder lijdt en het slachtoffer van is. De toenemende oorlog en welke gevolgen het met zich mee zal brengen en benadrukte de heersende bezorgdheid onder de bevolking. De bouwvakkers gaven aan dat ze geëerd wa-

ren door de actie van de vrouwen en wensten de vrouwen succes met de actie. De vrouwen gingen verder met hen reis waar ze gebleven waren.

De laatste halte van de bus was Straatsburg. Hier werden de vrouwen ontvangen door een groep westerse vrouwen die door taal verschillen niet verbaal konden communiceren met de Koerdische vrouwen. De westerse vrouwen Uitten hun belangstelling en stuurden aan de vrouwen door non verbaal te communiceren en elkaar met warmte te omhelzen. Dit was een van de belangrijkste momenten van de busactie. Er werd een gezamenlijke foto gemaakt. Op de foto is duidelijk te zien dat het geen verschil maakt welke taal of cultuur je als vrouw hebt en dat het leed, problemen en de vrijheidsproblemen van de vrouw een zijn. Strijden is een aanhoudend proces. De waarde van de mensheid wordt samengesteld door de aanhoudende wijsbegeerte van de Koerdische bevolkingsleider. De vrouwen die op weg gingen voor hen eierzucht naar een leven vol vrijheid luiden nog steeds de geluiden van hun stemmen, slagzinnen en hun strijd nog steeds in onze oren.

Vertaald door: Zeynep Yüce

Kadına dair

Songül Beyazgül

Kürt Kadınlarının Sesi

Zamanın birinde Kürt televizyonlarından birini izlerken, Kürtçe opera yapan bir kadın sesine rastladım. Kürtçe operayı o zamana kadar sadece Ermenistan Kürtlerinden Diyana Wekil'in sesinden dinlemiştim. Ama bu adını sanını bilmediğim kadın gerçekten de çok farklı bir sese sahipti. Sesindeki tınılar yürek telimi titretmişti adeta. Kürtçe'nin Soranca ve Kurmanci lehçelerinden opera formatında okuduğu şarkılarla beni büyüleyen bu sesin sahibinin kim olduğunu çok merak etsem de uzun zaman öğrenemedim. Ta ki VII. Diyarbakır Kültür ve Sanat Festivali'ne ilişkin basın haberlerini okuyuncaya dek. Bu sesin sahibi olan kadın, Güneybatı Kürdistan'ın Serêkaniyê kentinden Mizgin Tahir'di. Kendileri gibi büyütlü seslere sahip Kürt kadın sanatçıları Ayfer Düzdaş, Serap Sönmez, Aslıka Qadir ve Tara Jaff'la festivalde "Kürt Kadının Sesi" konserinde unutulmaz anlar yaşatmışlardı dinleyenlerine.

Haberi ilk duyduğumda orada olmak istemişim. Evet orada olup, hiç görmediğim paytaxtımın havasını solumayı ve bu seslerin tadına kendi topraklarımda varmayı istemişim. Gerçekleşmesi şu an için zor olsa da, hepimizin hayallerinin başköşesinde olan ve olmaya devam edecek ve düşlemekten bir an olsun vazgeçmeyeceğimiz bu hayaller olmadan nasıl yaşayabiliriz ki? Bu hayaller değil midir bizi tüm zorbalıklara inat ayakta tutan ve yarına çıkabilme gücü veren?

Neyse "bu kadar hayal yeter" demesiniz burada yitip giderim ben şimdi. Bu nedenle yine ana konumuza dönelim. Festival, bu konserle sadece kadın seslerini bir araya getirmekle kalmadı, kadınların tüm coğrafyalarda olduğu gibi ülkemizde de feodal değer yargılarında kuşatılmışlıklarını aşma anlamında tarihsel bir buluşmaya vesile oldu. Bir Serêkaniyê'li ve Suriye'den, diğeri Halepçe'li ve Londra'dan, bir başkası Serhat'lı Erivan'dan, diğeri ikisi de Koçgiri ve Dersim'in asi coğrafyasının kadınları olup İstanbul'dan gelen Kürt kadın sanatçıları, sesleri ve tınılarıyla, söyledikleri kilamlarda halkımızın kimliksizliğine, acılara mahkum edilmesine, kırık ve yarım aşklarına, coşkularına tanıklık etmişlerdi. Böylece tüm Kürdistan kadınları bu kadın seslerinde haykırmışlardı, binyılların isyanlarını, yaralarını, direnişlerini, aşklarını, insan olmaya dair herşeyi... Bir de tarihi Amed surlarının tanıklığında ülkemizin her parçasındaki kültürel doku ve değerlerin zenginliğini sermişlerdi gözler önüne.

MKM sanatçılarından Ayfer Düzdaş'ın Kürtçe ve Türkçe "Sallana sallana" parçasıyla yaptığı açılış, Ayşe Şan'ı taşımıştı memleketi Amed'e. Oysa ki İzmir'deki bir mezarlıkta kaybolmakla yüzyüze olan mezarı geçen günlerde birkaç hayırsever Kürt tarafından yapılan bu efsane kadının mezarının memleketine götürülmesi istemi, ailesi tarafından reddedilmişti. Olsun, onlar kabul etmeseler de Ayşe Şan Ayfer'in sesinde ulaşmıştı Amed'e. Serap Sönmez de Besê ve Zarife hanımların sesini taşımıştı sahneye. 1938 Dersim isyanıyla ilgili ağıtlar okuyarak, katliama tanıklık edenlerin sesi olmuştu. Ardından da Kürtlerin Xabur suyuna dertlerini döktükleri Cegerxwîn eseri ile bu diyalogu taşımıştı Amed'e.

Kürt müziğinin yasaklı olduğu dönemlerde adeta Kürtçe müziğin tek yaşam alanı olan ve yoğunca dinlenen Erivan Radyosu'nda "Welatê me Kurdîstanê" klamıyla tanınan Aslıka Qadir, zamanında Serhat'tan sürgün edilmiş ve topraklarına hasret kalmış Erivan Kürtlerinin özlemini taşımıştı Diyarbakır'a... Tara Jaff, geleneksel yargılar altında her gün ölümün değişik biçimlerine mahkum edilen kadın çığlıklarını taşımıştı Amed'e. Arpı ile romantik bir rüzgar estirmiş ve insanları birbirini sevmeye çağırmıştı. Londra'da namus cinayetine kurban giden bir Kürt kıza için ağıt yakarak, Xatu Duaları ve Gumanları yaşatmıştı şarkılarında.

Kadın sesleriyle bazı toplumsal yaraları, acıları, insanca duyguları topluma taşıyabilmek, hele hele bunu sanatın diliyle yapabilmek gerçekten de değerli bir çaba. Kürt kadınlarının her alanda olduğu gibi sanat alanında da böyle anlamlı buluşmalara imza atmaları çok önemli. Amed buluşmasının da bunun başlangıç adımı olmasını diliyorum...

Halk Dansları Festivalinden

İzlenimler

Geçtiğimiz günlerde geleneksel Kürt Halk Dansları Festivalinin yirminci, Almanya'nın Troisdorf kentinde düzenlendi. Almanya'nın yanısıra, İngiltere, İsviçre, Avusturya, Fransa gibi ülkelerden de ekiplerin katıldığı festival, oldukça coşkulu ve heyecanlı geçti. Katılımcı on dört ekipten dokuzu kızlardan oluşuyordu. İki erkek ekibi, üç de karma ekip vardı. Bu nedenle festivale kızlar damgasını vurdu demek fazla abartılı olmayacak.

Avrupa gibi kültürel erimeye oldukça müsait bir alanda, bu kadar genç katılımcının festivale ilgi göstermesi doğrusu çok sevindirici. Rengarenk geleneksel kıyafetler içerisinde, oldukça renkli ritimler ve zengin figürleri sergileyen gençlerimizin tamamen kendi çabalarıyla bu festivali hazırlamaları da etkinliğe daha fazla bir önem bahsetti diyebiliriz.

Evet, bu etkinliği organize eden gençlerin hepsi daha çocuk yaşta folklor çalışmalarına başlamış, çocuk ekiplerinde başlayan maceraları, değişik kategorilerde devam etmiş.

Mesela Amed yöresinden sergiledikleri oyunlarla birinci olan Govenda Mezopotamya ekibinin hocası, bu çocuklardan biri ve şimdi bir üniversite öğrencisi. Yine Urfa yöresinden oyunlarıyla yarışmada üçüncü olmaya hak kazanan Viyana ekibi Koma Berivan'ın daha enteresan bir hikayesi var. Grubun tüm elemanları, on dört sene önce bir çocuk ekibi olarak çalışmaya başlamışlar.

Bu mihricanı da yıllar önce çocuk olan, ama artık herbiri birer yetişkin dans hocası olan gençlerimiz düzenlediler. Kendileriyle birlikte büyütükleri mihricanların hepsinin adeta seyir defteri olan ve bu seneki program için özel olarak hazırladıkları sinevizyon, tüm katılımcılara bu anlamda çok duygulu anlar yaşattı. Onları yetiştiren hocaların da katıldığı mihricanda bu anlamlı sinevizyon herkesi geçmişe götürdü. Mihricanın tüm kuşakları bir aradaydı. Sanatsal ve kültürel çalışmalarda emeği geç-

miş, hayatta olmayan Mizginlerden, Serhatlardan ve Sefkanlardan tutalım, emeği geçen ve hala da bu uğurda emek harcayan birçok insanın da onure edildiği bu etkinliğin en anlamlı yanlarından biri kanımca bu sinevizyon gösterisiydi. Yenilik adına atılan her adımda, geçmişle sağlam bağlar kurmak, hangi kökler ve hangi kaynaklar üzerinden gelişme yaratıldığını unutmamak, her çabayı kimlikli ve kişilikli kılar. İşte gençlerimiz de bu noktada oldukça düşünceli ve hassas bir yaklaşımla etkinliği düzenlemişlerdi diyebilirim. Bir de kendilerini yetiştiren hocalarını da unutmuşlar ve onları da seçici kurul olan jüri üyeliğine davet etmişlerdi.

Bu anlamlı etkinliğin ilki Almanya'nın Bonn kentinde Hunerkom ile dayanışma amacı ile başlayan Mihrican, giderek Avrupa'da amatör halk oyunları ve müzik çalışmalarının sergilendiği ve yarıştığı bir ilk organizasyon olma misyonuna ulaştı. Bugün Kürt müziğinin en tanınmış sesleri bu etkinliklere katılarak sanat yaşamlarında farklı bir seyir belirlediler. Yine binlerle ifade edilebilecek sayıda Kürt gençleri bu mihricanlarda halk danslarının sergileme fırsatı yakaladılar. Dereceye girmeseler bile farklı bir atmosferi solumak, yeni insanlarla tanışmak, onlarla yarışmak yaşamlarına unutulmaz anlar olarak kazandı. Her defasında mihricanlarda Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde faaliyetlerini sürdüren Kürt folklor gruplarının katılımı ile ilk gün yapılan elemeler ardından, finale kalan grupların oyunlarını yeniden sergiledikle-

ri ve ilk üçün belirlendiği bir bölüm de yer aldı. Yirminci yıl Mihricanı bu anlamda tam bir kültür şöleni havasında geçti. Sonuçların açıklanması esnasında gerek seyirciler, gerekse de yarışmaya katılan gruplar arasında büyük bir heyecan yaşandı. Açıklanan sonuçlara göre Berlin'den katılan ve Amed yöresi oyunlarını oynayan Koma Govenda Mezopotamya birinciliği kazanırken, İsviçre'nin Basel kentinden katılan ve Hakkari yöresi oynayan Evîna Welat ikinciliği ve Avusturya'nın Viyana kentinden katılan ve Urfa yöresi oynayan Koma Berivan da üçüncülüğü kazandılar. Festivalde ayrıca en iyi dansçı, en iyi kostüm, en iyi araştırma dalında özel ödüller de verildi.

İsviçre'nin zengin katılımı da Mihrican'da gözlerden kaçmadı. Delil Dilanar'ın sevilen Seraye klamı eşliğinde modern dans gösterimi sunan bir grubun yanısıra, bir de bir ritm show düzenleyen İsviçre ekipleri izleyenleri büyülediler. Oldukça zengin bir programa sahip olan Mihrican'da, çok sayıda sanatçı sahne alırken, Hint Dansları gösterisiyle Mulhause katılımcısı dansçılar çok güzel bir performans gösterdiler.

Her açıdan doyurucu bir Mihrican geçirdik. İnanıyorum ki güçlü bir gelenek haline gelen Mihricanlarda kalite giderek daha da artacak ve gençlerimizin kendi kökleriyle buluşmasını sağlayacak. Hala yasaklı kimliğimizi ve renklerimizimizi asimilasyonun her türlüşünden bu tür etkinlikler koruyacak...

Songül Beyazgül

Kadının Kaleminden

Biz Kimden Kaçıyorduk Anne?

Perihan Mağden, anne ile kızın arasındaki 'garip' bağın, hangi yolda ilerlediğini anlatmış yeni romanında. Romanın başından sonuna kadar ana-kız kaçıyorlar, hatta roman bittikten sonra bile kız kaçmaya devam ediyor... Kimden kaçıyorlar? 'Onlardan'... Çünkü onlar 'çoklar' ve 'kötüler'... Peki kim bu 'onlar'?

"Küçük bir kıza kovası yüzünden aşağılamayı öğrenmiş çocuklar düşün," diyecek Annem yıllar sonra. "O gün orda onların annelerine babalarına derslerini vermek için nasıl yanıp kavrulduğumu düşün. Gözyaşların göğsümü yaktı. Kalbimin tam üstünde ağladım. Ağlattılar seni, boş yere. Öyle çocuklarla oynamana izin vermedim bir daha. Kalbini kırmalarına izin vermedim Bambim."

Annemin beni hiç kimselerin ağlatmasına tahammülü yok. Yalnız ve yalnızca Annem ağlatabilir

beni. Ben annemi ağlatabilirim. Başkalarının bizi üzmesine tahammülü yok annemin.

"Bizi üzenler cezasını bulurlar Bambim. Bulmaları gerekir. Annen bunun için var. Burada kaldı. Seni üzenlere günlerini göstermek için. Kabalığın ve kötülüğün cezasını vermek için."

Biliyorum anneciğim. Onlara cezalarını vermek zorunda kaldığını biliyorum.

Anlaşılabacağı üzere; annesi kızını koruyup kolluyor. Bunun için ki-me ne ceza verilecekse (ölüm dahil) veriyor. Küçük kıza da annesinin neyi, neden yaptığını gayet iyi anlıyor. Peki 'baba' nerede? Yok! Çünkü aile kavramına bir karşı duruş, bir eleştiri var. Kızını bu kadar koruyup kollayan annenin annesi ise tüm bu 'kaçışın' tek sorumlusu...

"N'oluyor peki sonra?"

Katı Yürekli Zengin

Güzel bir ilkbahar sabahında, henüz kimsecikler yatağında doğrulamışken, kuşlar o dal senin bu dal benim uçmaya başlamışlar bile. Yeni yeşermiş ağaçlar rengarenk çiçekleriyle, yeryüzüne yeni bir hayat sunuyorlarmış. Önce gök aydınlanmış, sonra güneş hafifçe başını çıkarmış saklandığı yerden. Güller, karanfiller, zambaklar, papatyalar, küstümçükleri, menekşeler, sümbüller birbiriyle yarışır gibi açıyorlarmış.

İşte böylesine güzel bir bahar sabahında, insanlar uyanmak için hiç de zorlanmazlarmış. Gözlerini açar açmaz çiçeklerin süslediği bahçelerine koşarlar, o mis kokulu havayı ciğerlerine doldururlarmış. Günleri sevinç ve neşe içinde geçermiş.

İlkbaharın, tüm güzelliğini hediye ettiği bu memlekette herkes gülyüzlü, merhametli, konuksever ve iyi kalpliymiş. Bir karıncayı bile incitmekten korkarlarmış. Kazandıklarının bir kısmını

fakir olanlara hediye ederler, onların sıkıntılarını azaltmaya çalışırlarmış.

Fakat bu memlekette kese kese altınları, elmasları, gümüşleri, sandık sandık incileri olan bir adam yaşarmış ki; bir kez olsun güldüğünü gören olmamış. Kapısını kim çalsa en ağır sözlerle onu evinden kovarmış. Hiç kimseden hoşlanmadığı için kimse de ondan hoşlanmazmış.

Birgün elbiseleri yıpranmış, açlıktan benzi solmuş bir adam bu katı yürekli evine varmış, kapısını çalmış. Kapıyı açan hizmetçi, karşısında bir dilenci görünce onu uyarmak istemiş ve demiş ki;

- Bu evin sahibi çok katı yürekli. Sana hiçbir şey vermez. Ondandır ağır bir söz işitmeden gitsen iyi olur. Yoksa kalbini kırar.

Hizmetçi dilenciye bu sözleri söylerken evin sahibi çıkagelmış. Gür sesiyle evi inleterek;

- Kimdir beni rahatsız etmekten çekinmeyen, diye sormuş.

Dilenci elini uzatarak;

- Efendim, ben çok açım. Bir parça ekmek vererek iyilikte bulunmak istemez misiniz, demiş.

Adam öfkeden ne yapacağını şaşırarak dilenciye haykırmış:

- Sor bakalım, bu memlekette benim evimden bir dilenciye, bir lokma ekmek çıkmış mı? Var git yoluna. Ekmeğini başka kapılarda ara. Ne diye sana yardım edeyim!?

Bu sözleri işiten zavallı dilencinin kalbi kırılmış. Usul elini çekmiş, tek kelime etmeden dönmüş gitmiş. Fakat adamın o halini merak etmemek mümkün mü? Dilenci de merak etmiş tabii. Kendi kendine konuşmuş dur-

muş:

- Ben fakirim, hiç gülmesem "niye gülüyorsun" diye soran olmaz. Pe ki bu adamın derdi ne? Aç değil, açlıkta değil.

Memleketi satın alacak kadar parası var. Ama güldüğü hiç görülmemiş. Yazık, ne kadar yazık! Bu hayattan zevk almasını öğrenememiş. İnsanlardan köşe-bucak kaçıyor. Bereket mi kalır o evde!

Bu olayın üzerinden yıllar geçmiş. Belki on yıl, belki on-beş ölen ölmüş, kalan kalmış. Kimi zaman zor günler yaşanmış, kimi zaman sevinç sarmış her yanı. Zengin adamın başına bir felaket gelmiş. O servet sanki toz olmuş uçmuş. Daha ne olup bittiğini anlamadan, adam kendisini sokakta buluvermiş. Kapı kapı dolaşıp bir parça ekmek için el açmaya başlamış.

Birgün şehrin sokaklarında böyle dolaşırken, ihtisamlı bir evin karşısında durmuş. Ve ona bakmaya başlamış. Eski günleri, o çok zengin olduğu günleri hatırlıyarak geçiren gibi uzun uzun bakmış eve. Sonra da gidip kapısını çalmış. Kapıyı açan hizmetçi karşısında bir dilenci görünce konuşmadan içeri girmiş. Kısa bir süre sonra geri döndüğünde elinde bir sepet yiyecek varmış. Sepeti dilenciye uzatırken hayretle bağırarak;

- Olamaz! Siz, siz böyle ne hallere

düştünüz.

Hizmetçinin sesine gelen evin sahibi, merakla sormuş:

- Ne var, ne oluyor?

Hizmetçi, eskiden yanında çalıştığı beyin şimdi bir dilenci olduğunu, buna çok üzülmediğini söylemiş. Ev sahibi ise dilenciye tanyınca bu duruma pek şaşırmamış:

- Ben, bir zamanlar onun kapısını çalan yoksuldu. Fakat o, beni evinden kovdu ve benim kalbimi kırdı. Öyle zengindi ki, gözü hiçkimseyi görmezdi. Demek ki, ondan alınan bana verilmiş. Üzülme, onu içeri al. İstediyi kadar yesin içsin.

Dilenci içeri alınmış, krallara layık bir şekilde ağırlandı. Adam yaptığı hatayı anlayarak;

- Hakkınızı helâl edin efendim, demiş. Şükürler olsun ki, henüz yaşıyorken sizinle karşılaştım. Yoksa bu hakkı nasıl ödeyebilirdim.

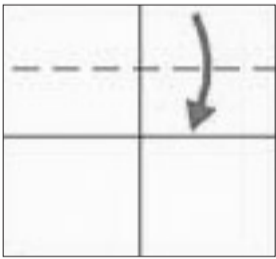
Bu iki insan uzun seneler beraber, o evde yaşamışlar. Ve adam gülmeyi; insanlara yardım etmenin ne kadar zevkli olduğunu, insana ne kadar güzel bir huzur verdiğini öğrenmiş.

Kağıttan Ev Yapımı

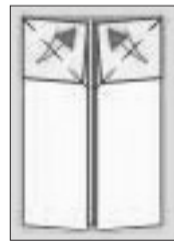
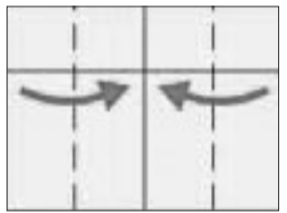
Merhaba Arkadaşlaaar!

Kağıttan ev yapmak diğer şekillere göre biraz daha kolay ama yine de çok eğlenceli. Bence hemen denemeye başlayın!!!

Kare kağıdımızın önce sol tarafını sağ tarafının üzerine katlayıp açıyoruz. Sonra da altını üzerine kapatacak biçimde katlayıp açıyoruz. Şimdi de kağıdımızın üst yarısının da yarısını yukarıdan aşağıya doğru, ama arka taraftan katlıyoruz. Sonra da şeklimizin arka tarafını çeviriyoruz.

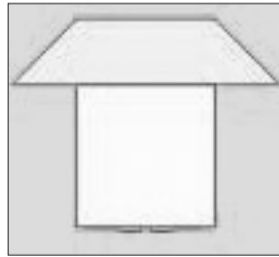
İkinci resimde görülen şeklimizin arkası. Şeklin sağ ve sol tarafını ortada birleşecek biçimde katlıyoruz. Sonra da yukarıda oluşan kulakçıkları çap-

yayıp, üzerine desenler, hatta pencereler bile çizebilirsiniz.

raz biçimde katlayıp açıyoruz. Sonra o kulakçıkların katlarının arasına parmaklarımızı sokup dışlara doğru kat yerlerinden açıyoruz.

Şimdi bu şekli elde ediyoruz ve bunu da ters çevirdiğimizde, işte evimiz hazır çocuklar. İşte aynen böyle !!! Artık sizin de bir eviniz var. İstediyiniz renge boyayıp, üzerine desenler, hatta pencereler bile çizebilirsiniz.

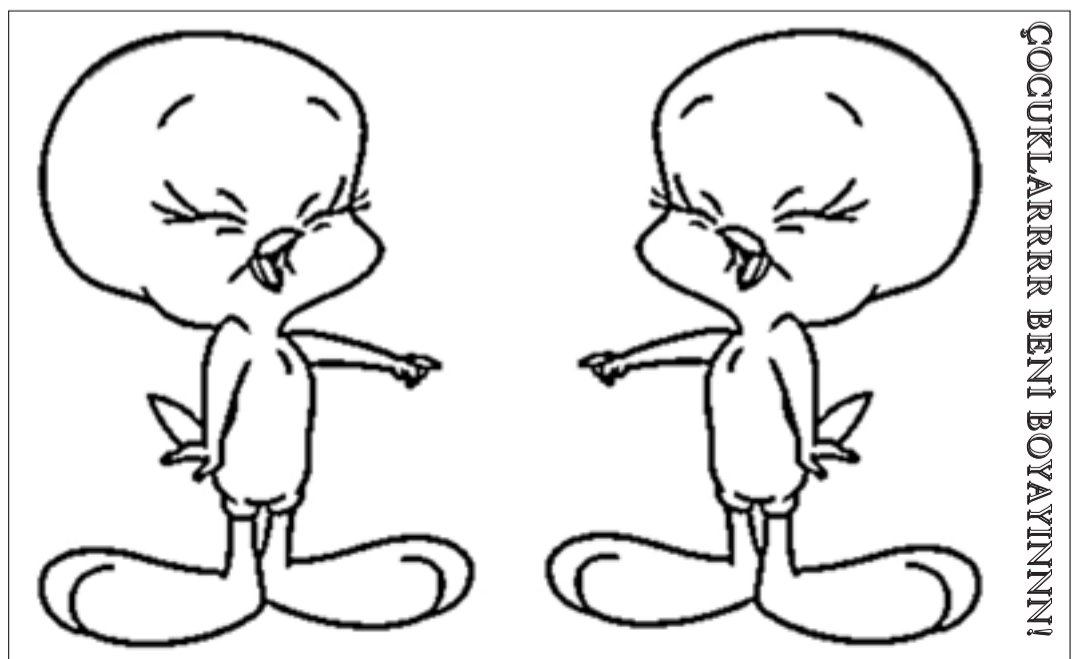
Bilmediklerimiz

- * Fillerin vücudunda 50 bin adet kas var.
- * Leoparların hızı, saatte 100 kilometreyi buluyor.
- * At, bir ay boyunca ayakta durabiliyor.
- * Köstebek, bir saatte 45 metre uzunluğunda bir tünel kazabiliyor.
- * Yarasa, zifiri karanlıkta 0.6 milimetre çapında bir teli ayırt edebiliyor.
- * Karganın ortalama yaşam süresi 120 yıldır.
- * Yiyecek aradıkları sırada, 255 metre derine dalabilen penguenler, yaklaşık 18 dakika nefessiz kalabiliyorlar.
- * En hızlı yüzen balık ise orkinos. Yetişkin bir orkinos, saatte yaklaşık 90 kilometre hız yapabiliyor.
- * Yeni doğan bir kanguru o kadar küçüktür ki! Yaklaşık yüzük parmağımız kadar.
- * Genelde hepimizin beyazlığına, güzelliğine bayıldığımız kuğular aslında göründükleri kadar uslu değiller. Bir kanat darbesiyle bir insanın kolunu kırabilirler.

Bilmece

- 1- Uzaktan baktım hiç yok, yakından baktım pek çok.
- 2- Açarsam dünya olur, yakarsam kül olur.
- 3- Dört ayaklı ayı üstünde kabadayı.
- 4- Ufacık sandık içine un bastık.
- 5- Adamın biri her şimşek çaktığında saçını, başını düzeltiyormuş, niçin?
- 6- Çarığı çattım bacaya attım.
- 7- Uzaktan baktım bir karataş, yanına gittim, dört ayak bir baş.
- 8- Et dedim met dedim, git şuraya yat dedim.
- 9- Zilim var, kapım yok.
- 10- Tavuklar en çok hangi ülkeyi severler?

Cevaplar
1- Karnca
2- Hantla
3- Sandalye
4- İğde
5- Fotoğrafının çekildiğini sanıyormuş
6- Terazi
7- Kaplımbağcı
8- Süpürge
9- Telefon
10- Mısır

ÇOCUKLARRRR BENİ BOYAYINNN!

G-8 Zirvesi Gergin Geçti

Almanya'nın Heiligen-damm kentinde bir araya gelen G8 liderleri sera gazının 2050 yılına kadar yüzde 50 oranında indirilmesi konusunda anlaştı.

AB dönem başkanlığını yapan Almanya Başbakanı Angela Merkel, zirvede G8 ülkelerinin 2050 yılına kadar sera gazı salımını yüzde 50 indirme hedefinde anlaştığını açıkladı. Zirveden sayısal bir hedefin çıkması beklenmiyordu. Avrupa Birliği 2050 yılına kadar genel olarak yüzde 50 hedef belirlenmesini istiyordu. Ancak bu hedef ABD engelini takılıyordu.

İngiltere Başbakanı Tony Blair, Heiligendam zirvesinde ABD Başkanı George W. Bush ile yaptığı görüşmenin ardından zirveden sera gazının belirleyici bir şekilde indirimi konusunda bir anlaşmaya varılmasının mümkün olduğunu söylemişti. Blair, sayısal bir değer üzerine anlaşma sağlanmasını beklemediğini de sözlerine ekleyerek, Hindistan ve Çin gibi ülkelerin de bu sürece katılması gerektiğini belirtmişti.

Greenpeace denizde eylem yaptı

Zirvenin ikinci gününde gösteri yaşağına rağmen Greenpeace eylemcileri iki botla denizde eylem yaptı. Polisle eylemciler arasında yaşanan kovalamaca sonucunda 3 eylemci yaralandı. Greenpeace amaçlarının G8 liderlerine sera gazı salımına ilişkin sayısal bir hedef belirlemeleri mesajının verilmesi olduğunu kaydetti.

Baltık denizindeki kovalamacada 4

eylemci suya düştü. Eylemciler "G8 hemen harekete geç" pankartı açtı. Greenpeace Heiligendam'da 11 gemi ile eylem yaptıklarını ancak hiç birinin zirveye ulaşmadığını söyledi.

16 bin polis görev yaptı

Ayrıca polis tazyikli su ile Heiligendam yolunu kapatan 200 kadar göstericiyi dağıttı. Binlerce kişi zirvenin yapıldığı yer çevresinde eylemlerini sürdürdü. Buradaki çatışmalar sırasında çok sayıda kişinin gözaltına alındığı, iki kişinin de yaralandığı bildirildi.

Heiligendam'ın anayolu 24 saat eylemciler tarafından kapatıldı. 3 bini aşkın eylemci ağaçlarla kapattığı yolda oturma eylemi yaptı. Zirvenin yapıldığı bölgede 16 bin polis görev yaptı.

160 kişi gözaltına alındı

Haftalar öncesinden Heiligendam etrafına oluşturulan yaklaşık 12 km'lik duvar otonom eylemciler tarafından yı-

kılmaya çalışıldı. Kaç haftadır planladıkları ve 'Beş Parmak Operasyonu' olarak adlandırdıkları bu eylem, iki ayı yerden kontrol noktalarına saldırmak ve bundan doğacak boşluktan yararlanarak 3 ayı yerden duvarı yıkmayı ve bu şekilde zirvenin gerçekleştirildiği mekana ulaşmayı amaçlıyordu.

Beş ayı koldan yaklaşık 10 bin zirve karşıtı orman ve tarla yollarını kullanarak duvara ulaştı. Molotof kokteyl ve taşlarla polise saldırılması üzerine polis, tazyikli su, göz yaşartıcı bomba ve özel timleri devreye sokarak savunmaya geçti. Otonom eylemcilerin duvara ulaşmaları basın tarafından "polis gafi" olarak değerlendiriliyor.

Polisin kendisi de "otonomlar, buldukları bir boşluğu değerlendirdiler" şeklinde açıklama yaptı. Çıkan çatışmalarda 160 zirve karşıtı tutuklandı, 8 polis yaralandı. Zirve karşıtlarının bu saldırısı ise kedi-fare oyununa benzetiliyor. Otonomcular ise duvarın bazı kısımlarını kısa bir süreliğine de olsa yıkıp aşmalarını büyük bir zafer olarak görüyorlar.

Dünyanın en zengin ülke liderlerinin bir araya geldiği G-8 zirvesi, yalnız Washington ile Moskova arasındaki karşılıklı çıkarların gölgesinde değil, küreselleşme karşıtı ve anarşist grupların alternatif zirvesinin de gölgesinde geçti.

Aşırı sağcı Neo-Nazi partisi NPD'nin ise Rostock da bir yürüyüş gerçekleştirmek istediği ancak polisin bunu engellediği belirtildi. Öte yandan ise Rostock'da gerçekleştirilen merkezi yürüyüşte taş atıkları, ya da polise saldırdıkları gerekçesiyle tutuklanan yüzlerce kişinin yargılanması 'acil mahkemeler' tarafından gerçekleşiyor. En son dün tutuklananlardan 5 kişinin yargılanması yapıldı. 3'üne hapis cezası verilirken, ikisi şartlı tahliye edildi.

Avaşın Çağlayan

Keneler Gama Işınları ile Kısırlaştırılacak

Kırım Kongo Kanamalı Ateşi (KKKA) hastalığında yaşanan patlama Türkiye Atom Enerjisi Kurumu'nu (TAEK) da devreye soktu. Kurum, hastalığa neden olan keneleri, gama ışınları ile kısırlaştırarak, yumurta gelişimini engellemeyi planlıyor.

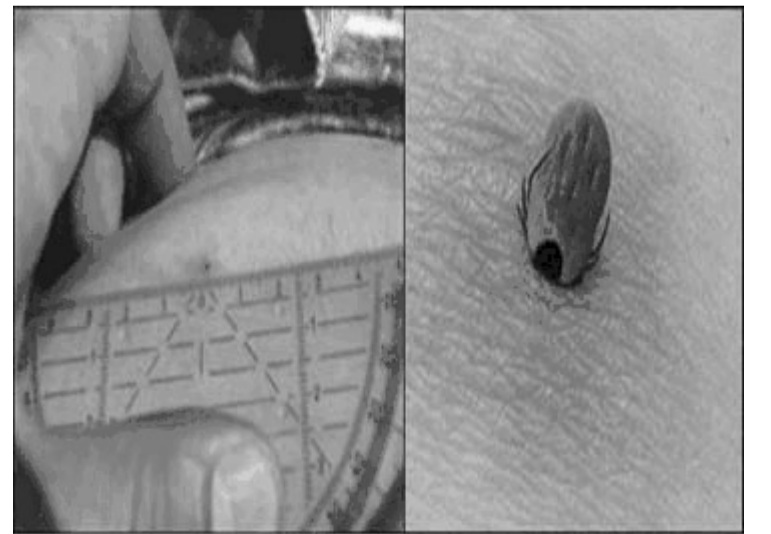
Sıcakların artmasıyla birlikte yeniden gündeme yerleşen kene ısırması kaynaklı Kırım Kongo Kanamalı Ateşi (KKKA) hastalığı için Sağlık Bakanlığına, sürpriz bir kurumdan destek geldi. Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK), hastalığın kaynağı olan kenelerin doğadaki popülasyonlarını durdurmak için gama ışınlarının kullanıldığı bir yöntem geliştirdi.

TAEK'in geliştirdiği yöntemin iki aşaması var. Öncelikle hastalığın yoğun görüldüğü bölgelerde toplanacak kenelere, laboratuvarında gama ışınları verilerek üreme yeteneklerine müdahale edilecek. Bu yöntem "steril böcek" tekniği adı veriliyor.

Steril keneler, yeniden doğaya bırakılacak. Doğadaki cinsleri ile çiftleştiğinde ise çıkan yumurtalar gelişimini

sürdüremeyecek. Böylece kene popülasyonu önce azaltılacak sonra da yok edilecek. Bu proje ile ilgili TAEK laboratuvarlarında yapılan ilk çalışmalardan başarılı sonuçlar alındı. İlerleyen aşamalarda sonuçlar, KKKA hastalığının görüldüğü pilot bir bölgede tekrarlanarak, bölgedeki kene popülasyonunun durumu takip edilecek.

Kurum uzmanları, bu yöntemin tek zorluğunun, popülasyonun büyümesini önleyecek miktarda kenenin doğa-

dan toplanması olduğunu belirtiyor. Uzmanlar, başarılı olması halinde sonuçların ancak 4-5 yıl içinde alınabileceğini ifade ediyorlar.

NTVMSNBC

Dr. İlhan Diken

Gıda Zehirlenmeleri

Havaların ısınması ile birlikte, besinlerde bulunan mikro-organizmalar üremeye başlar ve dolapta saklanmayan açıkta kalan yiyecekler gıda zehirlenmesine yol açar.

Besinlerin hepsinde mikro-organizmalar bulunur. Ancak üreticiden tüke-

ticiye ulaşırken kötü koşullarda yapılan nakil işlemleri, gıdaların iyi olmayan şartlarda pişirilmesi, paketlenmesi, saklanması, hijyenin bozuk olması gibi durumlarda bu mikro-organizmalarda çoğalma olur ve salgıladıkları toksinler de besin zehirlenmelerine yol açarlar. Gıda zehirlenmeleri bakteri, virüs ve parazit gibi mikroorganizmalarla olanlar ve kimyasallarla olan zehirlenmeler şeklinde iki ana başlık altında toplanabilir.

Bakteriyel zehirlenmelerin hemen hemen hepsinde taşıyıcı besin, et veya tavuk ya da bu canlıların süt, yumurta gibi ürünleridir. Dolayısıyla süt ile yapı-

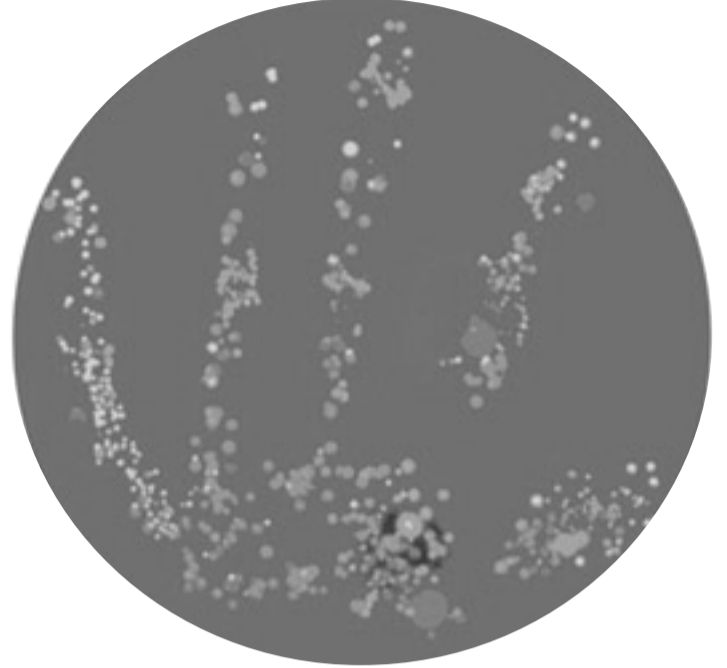
pılan tatlılar (donurma, pasta ve kremalar...) gıda zehirlenmelerinin en önemli nedenlerindedir. Ayrıca suların iyi dezenfekte olmaması, kabuklu deniz hayvanları, mantarlar diğer gıda zehirlenmesine yol açan ürünler arasındadır.

Besinin henüz çiğ olduğu dönemde hijyen kurallarına sıkı bir şekilde uyulmaması, hayvanların kesim işlemlerinde temiz olunma-

ması, besinlerin tam bir pastörizasyondan geçirilmemesi, pişmiş besinlerin açıkta kalması, yeteri kadar soğuk dolaplarda saklanmadan tekrar tekrar ısıtılarak yenmesi veya hatalı hazırlanmış şekillerde yenmesi sonucu gıdalar zehirli hale gelir. Hafif ve orta şiddetli gıda zehirlenmeleri genellikle kendiliğinden geçer.

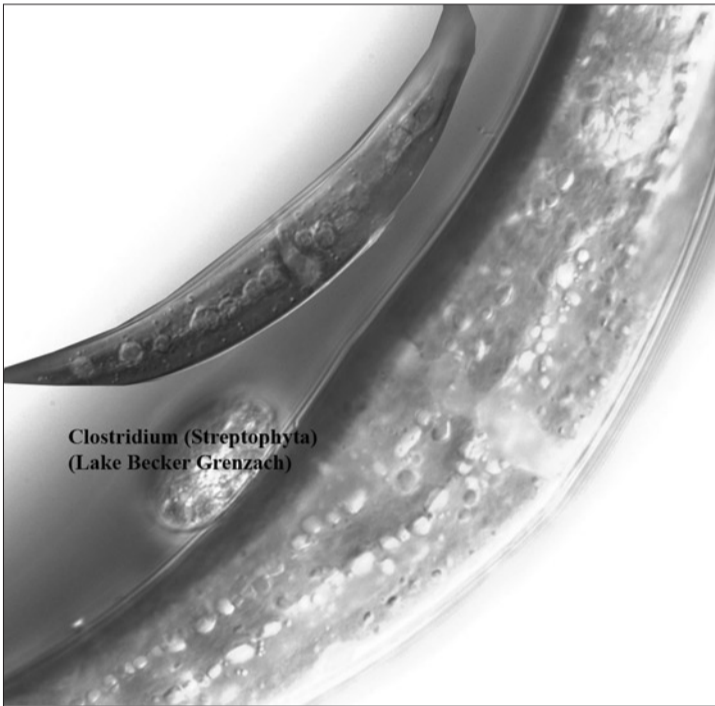
İshal uzuyorsa veya kanlı ishal görülürse mutlaka doktora başvurulmalı. Ayrıca genellikle yedikten 12 ile 36 saat sonra baş ağrısı, görme bozukluğu, halsizlik, nefes almada güçlük ve kısmi felç gibi belirtiler varsa veya çok fazla kusma olup vücuttan su kaybı oluyorsa derhal acile gidilmeli.

Evde veya dışarıda yemek yerken gıda zehirlenmelerini önlemek için besinleri mümkün olduğunca açıkta bırakmamalı, pişmiş yiyecekleri tekrar tekrar ısıtmamalı, meyve ve sebzeleri bol suyla güzelce yıkamalı (bu arada besini hazırlayan kişinin el ve tırnak temizliği de iyi olmalıdır), etleri iyice pişirmeli, ürünleri alırken üretim ve son kullanma tarihine dikkat edilmeli-

dir. Ayrıca alışveriş yaparken de ürünlerin üretim ve tüketim tarihlerine çok dikkat edilmeli. Eğer konserve alacaksak, ürünün kutusu ezik olmamalı, kapağı şiş olmamalıdır. Bu tür konserve-ler içindeki ürünün bozuk olduğunu gösterir. Ayrıca ürünün firmasının tanınmış ve kaliteli üretim yapıyor olması önemli.

Çocukların bağışıklık sistemleri henüz tam anlamıyla gelişmemiş olduğu için gıda zehirlenmeleri çocukları daha fazla etkiler. Bu nedenle gıdalara karşı daha hassastırlar. Ayrıca şikâyetlerini dile getirmeleri daha zor olduğu için teşhiste gecikilebilir.

Clostridium (Streptophyta)
(Lake Becker Grenzach)

Uyku Süreniz Stres

Stres ve psikolojik sorunlar kendini kadınlarda ve erkeklerde farklı şekillerde belli ediyor. Stres ve psikolojik sorunlar kadınların önemli bölümünde uykusuzluğa neden olurken erkeklerde bunun tam tersi durumun söz konusu olduğu bildirildi.

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroloji Ana Bilim Dalı bünyesinde oluşturulan Uyku Laboratuvarı Direktörü Kezban Aslan, fizyolojik bir durum olan ve yaşamın üçte birinden fazlasını kapsayan uykunun fazlasının da azının da stresin ve psikolojik sorunların habercisi olduğunu söyledi.

Uyku hastalıklarının, hastanın uykusu sırasında ya da uyumak istediğinde ortaya çıkan klinik bir durum olduğunu belirten Aslan, bu hastalıkların uyku kalitesini bozarak bireyin dinlenememesi, bilincinin tazelenememesi, gündüz aktivitelerinin bozulması ve bireyin sağlıklı olduğu dönemdeki kapasite ve becerilerinin azalmasıyla seyrettiğini vurguladı.

Her insanın yaşamının bir bölümünde uyku sorunlarıyla karşılaştığını ifade eden Aslan, "Bugün 80'den fazla uyku hastalığı var, ancak uykusuzluk ve aşırı uyku hali en sık görülenler arasında yer alıyor" dedi.

Hava kirliliği, gürültü, stres ve psikolojik sorunların uyku bozukluklarında en önemli etkenlerden biri olduğuna dikkati çeken Aslan, cinsiyet faktörünün de uyku sorunlarında önemli bir belirleyici olduğunu ifade etti.

Kadınların stres ya da psikolojik sorunları olduğunda daha çok uykusuzluk çektiklerini, ancak erkeklerin önemli bir bölümünün uykuyu "sorunlardan kaçış" olarak gördüklerini

Haberciniz

vurgulayan Aslan, "Normalin üzerinde uyuyan bir erkeğin psikolojik durumu irdelenmelidir" dedi.

Erkeklerin, sorunlarını genelde başkalarıyla paylaşmamalarının da onların uykuyu bir kaçış yolu olarak görmelerinde etken olduğuna işaret eden Aslan, "Erkeklerde aşırı uyku hali diye tanımlanan ve gündüz aşırı uyku eğilimiyle kendini gösteren hastalıktan kaynaklanmıyorsa, sorun psikolojik kaynaklı olabilir" diye konuştu.

Narkolepsinin genelde erkeklerde görülen bir uyku hastalığı olduğunu belirten Aslan, şunları kaydetti: "Gündüz aşırı uyku eğilimi nedeniyle günlük yaşamsal aktiviteyi bozar. Gece uyku kalitesi bozulmuş ve REM uykusunda patolojik değişiklikler olmuştur. Hastalığın oluşumunda genetik geçiş olduğu gösterilmiştir. Hastalık erkeklerde daha fazla görülür. Hastalık, çocukluk yaşından başlayarak 50'li yaşlara kadar ortaya çıkabilir."

Narkolepsinin yaşam boyu süren ve devamlı tedavi gerektiren bir hastalık olduğuna dikkati çeken Aslan, sözlerini şöyle tamamladı:

"Tedavide santral sinir sistemini uyaran ilaçlar kullanılır. İlaç tedavisinde yan etkiler, ilaca tolerans gelişebilir. Ancak, burada dikkat edilmesi gereken konu, aşırı uyku halinin kaynağının tespitidir. Eğer, klinik bir durum söz konusu değilse bu durumda psikolojik sorun, stres, depresyon ve kişinin başkalarıyla paylaşmadığı sorunları olduğundan şüphelenilmelidir."

Haber Merkezi

Pratik Öneriler

Elma sirkesi ile mucize işler

Bugüne kadar sadece sofrada kullanılan elma sirkesinin cilt güzelliği için doğurduğu 'inanılmaz' sonuçlar şöyle sıralanıyor:

Saçınızı yıkadıktan sonra, son durulama suyuna elma sirkesi ekleyin. Saçlarınızın kepekten arındığını ve parlaklaştığını göreceksiniz.

Su ile seyreltilmiş elma sirkesi ile yüzünüzü temizleyin ve su ile durulayın. Elma sirkesi cildinizi yumuşattığı gibi, antiseptik özelliği ile akneye neden olan mikropları öldürecektir.

Dörtte bir litre suya, üç çorba kaşığı elma sirkesi ekleyip, kaynayınca kadar ısıtın, ateşi kısın. Başınıza bir örtü örtüp, yüzünüzü buhara tutun. Yarı yarıya sulandırılmış elma sirkesi ile yüzünüzü silin. Haftada iki kez tekrarlayabilirsiniz.

Bir bezi elma sirkesine batırıp sıkın. Bezi varisli bölgeye sarın ve 30 dakika bekletin. Bu süre içinde bacaklarınızı yukarı kaldırarak dinlendirin. Sabah-akşam tekrarlayın.

Bir bardak suya bir-iki kahve kaşığı elma sirkesi ve bir kahve kaşığı bal ekleyip, karıştırın. Uygun bir rejimle birlikte kullanıldığında, düzenli kilo vermenize katkı sağlar.

Yemek tarifleri

Peynirli Kabak Malzemeler

2 adet kabak
100 gr. beyaz peynir
Yarım demet maydanoz
Yarım demet dereotu
1 Adet domates
1 adet biber
1 kahve fincanı zeytinyağı
Karabiber
Tuz

Yapılışı:

Kabakları temizleyin ve haşlayıp soğumaya bırakın. Uzunlamasına ikiye bölün. Ortalarını kaşıkla zedelemeyin çıkarın ve çıkarttıklarınızı çatalla ezin. Maydanoz ve dereotunu ince kıyın.

Biber ve domatesleri küp doğrayın. Peynir, maydanoz, dereotu, biber, domates, karabiber, tuz ve sıvı

yağın yarısını derin bir kaptaki karıştırın. Hazırladığınız harcı kabakların içine doldurun. Domates dilimleriyle süsleyin. Kalan yağı da üzerine gezdirip servis yapın.

Afiyet Olsun!

Yaşamdan Kesitler

Selma Koçiva

Köye Yolculuk-III

Köye çıkarken taktığım eşarp habire başımdan kayıyordu. Kentlerde eşarp takmayan ben, Didinana ve arkadaşlarının gözüne girebilmek için hemen coğrafyaya uyardım. Etek giyer, eşarp takardım. Ama beceremiyordum. Bir yazma alıp takacağıma kentli kadınların fular gibi kullandığı ipek eşarpları takardım. Habire eşar bı düzeltir, acemiliğimi belli ederdim. Bu kılığımı uymuyordum ortama. Kentlilik bulaşmıştı üzerime. Konuştuğum Türkçenin düzgünlüğü Lazca konuşurkenki cesaretsizlik her an hissediliyordu. Didinana aldırılmıyordu buna. Beni hiç bu topraklardan ayrılmamışım gibi bağrına basıyordu.

Bir yerde Didinana'nın benim okumama tepkisini anlıyordum. Okudukça okulu ilerlettikçe kendisinden uzaklaştığımı hissetmiş olacak, içten içe korkuyu yaşıyordu. O kentlere ve İstanbul yaşamına duyduğu tepkiyi gizlemezdi bizden. Sonuçta kentli bir yaşam uğruna tüm ailesini yitirmişti. Kırk yılda bir uğruyorduk onun yalnız başına yaşadığı ahşap eve... O tek başına ocağımızı yakıyordu her gün. Aile ocağını söndürmeden köydeki yerimizi koruyordu. Belki de benden başka kimse yoktu dönüp dolaşıp Didinana'nın yanına gelen.

Didinana'ya hiç çekmemişim. O esmer bir kadındı. Ben daha çok anne tarafına benzemişim. Oysa ondaki duygusallık ve toprağa bağlılık bende de vardı. Babam hep inadımı annesine benzetirdi. Haklılık payı vardır mutlaka. Ne de olsa Didinana beni en çok etkileyen insandı. Onun yaşam anlayışı, doğaya ve toprağa bağlılığı ve onun yaşama meydan okuyan direnci, köydeki erkek işine karışma huyu da beliriyordu bende. Dantel öreceğime politika ile ilgilenen bendim.

Bakalım bu Almanya sevdasına ne diyecekti Didinana. Babama beni gönderiyor diye beddualar edecektir. Tüm yaşadığım olumsuzlukları bir anda bana unutturan köydeki ilk günümü uzun süre unutamadım. İstanbul'da köksüz ağaçlar gibiydim yıllarca. Ailem geçim kavgasını verirken, Dutxe'ye geri dönebileceğim anın hayalini kurdum. Geri dönüp Didinana ile aynı mekânı paylaşmak... Oysa beni uzak ülkeler çekiyordu. Öğrenci olayları sebebiyle İstanbul'da kalıp, orada okuma şansım kalmamıştı. Köyde ise ortaokul bile yoktu. O halde Almanya'ya geçici olarak gitmek bir seçenekti.

Didinana'ya bu konuyu kaç günde açabilirim, bilemiyorum. Bir kaç gün birlikte olmanın tadını çıkardıktan sonra yavaş yavaş açmalıyım. İki aylık süreyi iyi değerlendirmeliyim. Son kez özlem gidermeliyim herkesle. Kim bilir bu topraklara ne zaman ayak basarım!

Bitti...

Sözler Artık Yürekten Damıtılmıyor

Özlemin kağıda yansıdığı mektubun içine bir tutam saç, kurutulmuş bir çiçek ve hasret yüklenmiş satırlarla saatlerce yazmak çok uzaklarda kaldı. Bir yatağın üzerine yan uzanıp tuşlara basarak bir iki söze sığdırılır oldu aşklar.

Aşk anlatılmak dünyanın en zor işi. En azından ben aşkı yazmak istediğimde bütün kelimeler, bütün cümleler sanki firar ediyor; birini diğerinin yanına koyup 'işte aşk budur' demeyi hiç beceremiyordum. Hiçbir zaman da becerebileceğimi sanmıyorum. Hep söylenir ya 'aşk yazılmaz, ancak yaşanır' diye.

Uzamanlar, 'aşk, kimyasal bir duyudur' diyorlar. En uzun aşk İspanya'da iki buçuk yıla tekabül etmiş. Yani tenin doyumuyla tüketeniyormuş aşklar.

Aşk tüketiyorsa Leyla ile Mecnun'u, Kerem ile Aslı'yı, Romeo ve Juliet'i nereye koyacağız, hangi bilimsel veri ile açıklayacağız?

Zaman su akışkanlığında avuçlarımızın arasında süzülüp giderken nedense hep gözümüz gerilere gidiyor, yüreğimiz çocukluğumuzun, o ellenmemiş gençliğimizin hiç kirlenmemiş aşklarını özliyor. Özlemek gecenin en zifiri karanlığında uykularımızdan sıçrayarak kalktığımız ak bir kâğıdın sayfalarına durmadan aynı ismi yazdığımız o çıldırtıcı duygu. Sevdiğinin bir an olsun sesini duymak, yüzünü görmek için bütün bir ömrü hiç düşünmeden fedaya etmeye hazır olmak belki de...

da kala kaldık. Her bir ürünün modası üç, beş ay sürerken reklam spotları beynimizin içine yeni ürünün logosunu yerleştirip o yeni ürünü de hızla tüketiyor bize. Nesnelere sınırlı kalmıyor tüketim. Şarkılar, filmler, kitaplar, aşklar, dostluklar da aynı vurdumduymazlıkla tüketiliyor. Artık ne şarkılardan fal tutan romantik aşklar var, ne de bir aşk şarkısı insanların hafızasında kazınıp kalabiliyor.

Aşk romanlarının yerini rengi ve kokusu olmayan, sadece zamanımızı insafsızca çalan pembe diziler aldı. Aşklar yozlaştığı için mi vıcık vıcık cinsellik kokan, 'al gülüm ver gülüm' hesabıyla yaşanan pembe diziler hayatımıza girdi. Yoksa içi boş pembe diziler mi aşkı yozlaştırdı, bilemiyorum.

"Senede bir gün" filmi hafızamıza kazınmış, aşkı bu kadar kutsamış bir kuşağın çocuklarıyız biz. Aklım almıyor şimdi, üç gün içinde yaşanan, birkaç hafta içinde tüketen ve hemen ardından 'çivi çiviye söker' mantığı ile yeni birinin kollarına atılan kirlenmiş aşkları. Aklım almıyor öyle kolayca 'seni seviyorum' denilmesini. Aşk çıkarsızca yalansız, hesapsız sevmek değil miydi? Hafızaların çöplüğünde unutulmaya terk edilen bu erdemlerin

ediyoruz. Artık erik ağacına kurulan salıncaktan düşen çocuğun dizini, iyileşsin diye seviyle öpen anneler yok. Ne cam şingirtisinde başını uzatıp kızan bir komşu, teyze ne de mahallenin boş arsasında çocuklarla top oynayan amcalar var. İp atlamak, kaydırak oynamak, beş taş, köşe kapmaca ve körebe oynamak, daha o günlerde dostluğun, sevginin ve aşkın temelini atmak çoktan tarihe karıştı. Demode oldu. Şimdilerde çocuklar balkon aralarında sokağa bakıp bilgisayar tuşlarında oynayarak nasıl adam öldürülür, bankalar nasıl soyulur, nasıl kolay zengin olunur'u öğreniyorlar ne yazık ki...

Ortaçağın barbarlığını aratmayan savaşların gölgesinde titrenilen iletişim çağındayız. Aşklar, sevgiler, muhabbetler ve özlemler parmak uçlarının alışkanlığı ile tuşlara yüklenip mekanikleşiyor. Sözler artık yürekte damıtılarak yazılmak yerine, net sitelerinde sevgili mesajları, aşk mesajları adı altında toplanan yavan yazılardan alınıyor. Chat karşındaki insanın gözlerinin içine bakmadan gülüşüne dokunmadan kokusunu sıcaklığını hissetmeden aşık olmanın vazgeçilmez aracı oldu. Yazıyor insanlar, sonra buluşup hayal kırıklığı ile yeniden bilgisayarın tuşlarına sığınıp taş kadar yalnızlıklarını imgelemlerde arıyorlar. Ruhsuz temelsiz bir yolculuk bu nasılsa. Hep yeniden başlayıp hep yeniden bitecek.

"Öğle vaktiydi, iki mektubun birden geldi. Okunsun diye yazılmamış bunlar... İnsan bu mektupları önüne serer, yüzünü gözünü sürer onlara, sonra da aklını kaçıtır! Ne var ki kişi daha önceden yitirmişse aklının yarısını, hiç değilse geri kalanının değerini anlar da, onu sıkı tutmaya çabalar. Önceki mektubunda sözünü ettiğin tümcenin korkunçluğunu bilmiyorum ki!.. Yüreğime değil de şakaklarıma mı fırlatılmış aşkın oku?"

Franz Kafka

Böylesi satırlara rastlamak mümkün değil artık. Özlemin kağıda yansıdığı mektubun içine bir tutam saç, kurutulmuş bir çiçek ve hasret yüklenmiş satırlarla saatlerce yazmak çok uzaklarda kaldı. Bir yatağın üzerine yan uzanıp tuşlara basarak bir iki söze sığdırılır oldu aşklar. Sevgilinin saçlarının gölgesinde serinlemek, gecenin mavi karanlığında yıldızlara bakarak onu düşlemek, şarkılarda film karelerinde ona ait izler aramak, o naif duygular yok...

Ne 21. yüzyıla uyum sağlamış, ne de bütün çabasına rağmen çocukluk düşlerinin kirlenmesine engel olmuş bir kuşağın şanslı çocuklarıyız biz. Hala ilk sevgilimizi unutmadık. Hala 'karanfil kokuyor cigaram' şirinde yüreğimiz titriyor. Şarkımız, şiirimiz, kitabımız ve aşkın güzelliğine olan inancımız var.

Hasret Birsal

'Çocukluğumuzu bıraktığımız yer ile bugün arasındaki fark ne' diye düşündüğümde, 'belki de biz yetinmeyi bilen bir kuşaktık' diyorum. Okul formasını üç-dört yıl kullanır, zor bela alınan oyuncaklarımızı gözümüz gibi korurduk. Emeğe saygılıydık. Babamızın ne kadar zor kazandığını, çivit ile ağartılmış beyaz gömleklerin, bayramlarda bizi sevince boğan kıyafetlerin nasıl korunması gerektiğini öğrenerek büyüdük. Bilirdik annelerimiz onları elleri ile çitiliyor, sevgiyle dikiyordu. Bizde sevgi emektir.

Sonra, bir şeyler değişmeye başladı. 12 Eylül akabinde, televizyonlar çamaşır, bulaşık makineleri, takibinde zorlandığımız bir tüketim olgusu hakim olmaya başladı. 21 yüzyılda her şey hızla tüketiliyor, kendi hızına yetişmek için hızla koşan teknolojinin oluşturduğu modern kölelik döneminin paslı yalnızlığın-

yokluğu hayatın güzelliğini bizden çaldı. Nezaketi estetiği inceliği gülümseyişlerde ve gözlerde yansıyan zarafeti gömen 21. yüzyılda insanlar bencilikleri ile körleştiler. Mutluluğunu başkasının mutluluğu üzerine kuran insanlar riyakârlaştıkça çıkarısız kuralı, hesapsız, yalansız sevmeleri geride bıraktılar.

Belki de dünyanın gidişatı belirliyor bunu. Ta Amerika'dan kalkıp Irak'a gelen su ve petrolü kendi halkı için garantilemeye çalışan bir sistemin diğer halkların katliamı üzerine kurduğu refahı gibi yaşanır oldu aşklar. Bir başkasının sevdiğini, sırf teni, sırf egosu yüzünden almak için çirpınır oldu insanlar.

Televizyon ekranlarında savaşlar izliyor füzelerin an be an hedefe varışını midemizi avuçlayarak, dişimizle dudaklarımızı kanatarak gözlemlerken, çocuklarımızı bir odaya tıkıp bilgisayarın ekranına mahkum

51 Yaşındaki Azmin Zaferi

“Kadınlar mutlaka okusun. Süpürge sapını kendilerine gitar yapsınlar. Kendilerini ev işleriyle sınırlandırmassınlar. Her şeyden önce kendilerine güvensinler.”

Mardin’de kısıtlı imkanlarla kendini geliştiren 51 yaşındaki Leyla Yazar’ın ‘Mazîçîni’ adlı Kürtçe şiir kitabı Furkan yayınevi tarafından yayınlandı. Şiddet mağduru kadınların yaşadıkları ile doğayı şiirlerinde konu edinen Yazar, şiirin yanında resim de çiziyor. Yazar’ın yaşam öyküsü de azmin zaferini gösterir nitelikte. Diyarbakır’da 51 yaşındaki emekli Leyla Yazar’ın ‘Mazîçîni’ adlı Kürtçe şiir kitabı çıktı. Şiirin yanı sıra resimle de uğraşan Yazar, yaşamı boyunca toplumsal geleneklere karşı mücadele ederek, amaçlarına ulaşmaya çalıştı.

Çınar İlçesi’nde okudu. Bölgede kız çocuklarının okutulmaması geleneğinden nasibini alan Yazar, ortaokuldan sonra okulu bırakmak zorunda kaldı. Beşik kertmesi nedeniyle zorla evlendirilen Yazar, hemşire olma umudunu gerçekleştirmek için her koşulu değerlendirdi. Evlendikten sonra okula devam etmek isteyen Yazar’ın okumasına bu kez kaynanası ve kayınvalidesi engel oldu. “Nerede bir gazete ve kitap bulsam okumak için eve getirirdim. Ancak kaynanam kitapları gördüğü yerde tandıra atardı. O dönem Urfa’da Hemşirelik Okulu vardı. Bazen evden kaçıp bu okula gitmeyi düşünüyordum. Ancak kimseden

masını sağladı. Savur’da bir süre çalışan Yazar, ailesi Derik’te olduğu için işi bırakmak zorunda kaldı.

Liseyi dışardan bitirdi üniversiteyi kazandı

1982 yılında Mardin İl Eğitim Müdürlüğü’nde işçi olarak çalışan Yazar, Mardin Valiliği’nin 1987 yılında düzenlediği resim yarışmasına katılarak ikinci oldu. Ödül olarak verilen para ile merdaneli çamaşır makinesi ve teyip çalar aldı. Üniversiteyi okuyamadığı için çok üzgün olan Yazar, lise diplomasını alabilmek için her gün Derik’ten Diyarbakır’a gelip gitmek zorunda kaldı. Liseyi dışarıdan bitirdi. Bu kez de üniversiteye hazırlanmaya başladı. Üniversiteyi kazanan Yazar, çocukları olduğu için gideemedi. İl Eğitim Müdürlüğü’nde 14 yıl çalıştıktan sonra memurluk sınavını kazanan Yazar, 8 yılda yine aynı kurumun kütüphane bölümünde memur olarak emekli oldu.

Kürtçe yazmaya başladı

Cebinde sürekli kalem ve kağıt bulunduran Yazar, şiir ve resimle uğraştı. Emekli olduktan sonra Diyarbakır’da Kürtçe Dil Kursu’na giden Yazar, şiirlerini Kürtçe yazmaya başladı. Amacı kendi dilinde şiir yazmak olan Yazar, amacına ulaştı. 460 Türkçe, 63 Kürtçe şiir yazan Yazar, kitaplarını ücretsiz olarak dağıtıyor. Kitabını herhangi bir ekonomik

kayı duymadan yayınladığını söyleyen Yazar, “İçimde olan bir özlemi gerçekleştirdim. Yazdıklarımın çok mükkemmel olduğunu düşünmüyorum. Biliyorum ki daha çok okumam ve yazmam gerekiyor. Kadınlar kitabımı görünce çok seviyorlar. Onların içindeki bir kadının böyle bir şey başarması, onlara da moral veriyor” dedi. Ekonomik durumunun iyi olması durumunda kitabını Türkçe yayınlayacağını belirtti.

‘Aynı sorunlar yaşanıyor’

Kadınların yaşadıklarını şiirlerine konu edindiğini söyleyen Yazar, “Kadının duyguları ve yaşadığı sorunlar benim için çok önemli. Çünkü bende aynı sorunları yaşıyordum. Bu kitap sadece benim değil, tüm bölge kadınlarının kitabı. Belki ben oğlumu kaybetmedim. Ancak oğlunu kızını kaybeden çok kadın gördüm. Belki ben eşim tarafından şiddete maruz kalmadım. Ama biliyorum ki bir çok kadın eşi tarafından şid-

dete maruz kalıyor. Bir kadın berdel yapıyor. Diğer yandan bir kadın intihar ediyor. Buna karşı bir şey yapamıyordum. Sadece kalemimi çıkarıp yazıyordum” dedi.

‘Süpürge sapını kendilerine gitar yapsınlar’

Kadınların kendilerini ev işleriyle sınırlandırmaması gerektiğini belirten Yazar, şunları dile getirdi: “Kadınlar mutlaka okusunlar. Süpürge sapını kendilerine gitar yapsınlar. Kendilerini ev işleriyle sınırlandırmassınlar. Her şeyden önce kendilerine güvensinler.” Zamanın çoğunu dolu dolu geçirmeye çalışan Yazar, şu anda Kardelen Kadınevi’nin açmış olduğu el sanatları kurslarında resim üzerine çalışıyor. Mazıdağ’da 2006 Newroz kutlamalarında okuduğu ‘Bûma bûk’ adlı şiirden dolayı da Yazar hakkında açılan dava sürüyor.

Evrin Dengiz

Leyla Yazar’ın yaşam öyküsü, mücadelecisi bir kadının yapacaklarına dair iyi bir örnek.

Beşik kertmesi olarak evlendi

1955 yılında Mardin’in Mazıdağ İlçesi’nde dünyaya gelen Leyla Yazar, babasının memur olmasından dolayı ilk ve ortaokulu Diyarbakır’ın

destek görmediğim için gide-medim” diyen Yazar, bu kez de Derik’te açılan halı kursuna kaydını yaptırdı. Bu işi kavradıktan sonra Savur’a kurs hocası olarak gitti. Bir kadın olarak çalışmasına gösterilen tepkinin eşinin üzerinde olumsuz etki bırakmasını engellemek için ilk maaşını eşine vererek, ehliyet al-

destek görmediğim için gide-medim” diyen Yazar, bu kez de Derik’te açılan halı kursuna kaydını yaptırdı. Bu işi kavradıktan sonra Savur’a kurs hocası olarak gitti. Bir kadın olarak çalışmasına gösterilen tepkinin eşinin üzerinde olumsuz etki bırakmasını engellemek için ilk maaşını eşine vererek, ehliyet al-

ABONE FORMU

12 AYLIK*

20 EURO

24 AYLIK*

40 EURO

İsim:

Adres:

Telefon:

Banka Adı:

Hesap No:

TARİH:
YAPAN:

İMZA:

ABONE

NEWAYA JIN

Kempstraat 10 2572 GH
’s-GRAVENHAGE
Nederland

Tel: 0031 652152768
Fax: 0031 492516260

Banka ismi: Postbank
Hollanda İç: 9522686
Hollanda Dış:

IBAN: NL50 PSTB0009522686 BIC: PSTBNL21

*Yukarıda işaretlediğim sürenin bitiminden önce iptal etmediğim takdirde abone süresinin normal tarife üzerinden uzatılmasını ve ücretini ödemeyi kabul ediyorum.

DUYURU!

Newaya Jin gazetesi olarak kendimizi dünyanın dört bir yanındaki okur kitlesine taşımak, daha güncel, daha somut olarak kadın sorunlarını yansıtabilme amacıyla www.newayajin.org adıyla bir site oluşturduk. Gazetemizin bir kültürü olarak geçmişte olduğu gibi bugün de, her okuyucumuzu aynı zamanda gazetemizin gönüllü birer çalışanı olarak gördüğümüz için, nerede olursanız olun, göndereceğiniz her haber, her değerlendirme, her görüntü gazetemizi renkli kılacaktır. Bu nedenle okurlarımızı www.newayajin.org sitesini bize ulaşamayan kadınlara tanıtmaya, sitemizi ziyarete ve katkılarıyla renklendirmeye davet ediyoruz.

Gazetemizde yayınlanmasını istediğiniz reklam ve ilanlarınız için telefon numaramız: 0031 707 851981